

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Křesťanský metal
Misiologická analýza fenoménu
křesťanské metalové hudby

Diplomová práce

Bc. Filip Boháč

Katedra Religionistiky
Vedoucí práce Mgr. Pavol Bargár, Th.D
Studijní program Navazující magisterský
Studijní obor Evangelická teologie

Praha 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci s názvem Křesťanský metal – misiologická analýza fenoménu křesťanského metalu, napsal samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů.

V Říčanech dne 6. 6. 2016

Bc. Filip Boháč

Bibliografická citace

Křesťanský metal: Misiologická analýza fenoménu křesťanské metalové hudby: diplomová práce / Bc. Filip Boháč; vedoucí práce: Mgr. Pavol Bargár, Th.D. Praha, 2016.

Anotace

V této diplomové práci se budu zabývat analýzou křesťanské metalové hudby s důrazem na její misijní charakter. Vycházím z hypotetického předpokladu možného využití metalové hudby do služeb křesťanské misie, a předpokládám schopnost nových křesťanských komunit metalu využít, jako kulturního nástroje pro utváření vnitřního charakteru komunity. To vyžaduje stručné nastínění vývoje sekulární i křesťanské metalové scény. K popisu křesťanské misie v této subkultuře použiju metodu *Praxis Matrix*, skrze kterou se pokusím podat bližší informace o zkoumaném subjektu v otázkách identifikace činitele, vsazení do společenského kontextu, zkoumání církevní příslušnosti, interpretace tradice, konkretizace činnosti, schopnosti sebereflexe a spirituality.

Klíčová slova

Křesťanský metal, křesťanská populární hudba, misie, praxis matrix, evangelium a kultura, současná kultura

Summary

In this diploma thesis I am going to analyze Christian metal music with emphasis on its missional character. My starting point is at a hypothetical use of metal as a tool for Christian mission. I assume that new Christian communities will be able to use metal as a cultural tool for creating the inner character of the community. This requires a short introduction to the development of both Christian and secular metal music. To describe Christian mission in this subculture I am going to use the method of praxis matrix, through which I'm going to try to offer more detailed information about the subject in question concerning the topic of the identification of the agent. I'm also going to try to describe the social context, the church affiliation, interpretation of the tradition, concretization of the activity and the ability of self-reflection and spirituality.

Keywords

Christian metal music, Christian popular music, mission, praxis matrix, gospel and culture, contemporary culture

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu mé práce, za ochotu, bratrský přístup, za podnětné rady a připomínky. Dále také samotným zástupcům metalových křesťanských komunit za vstřícnost a otevřenost při komunikaci. A v neposlední řadě, děkuji za vše Bohu.

Obsah

1. Úvod	9
1.1 Vymezení tématu	9
1.2 Metodický přístup	9
1.3 Vyjasnění stěžejních pojmů	11
1.3.1 Misie	11
1.3.2 Křesťanský metal.....	12
1.3.3 Počátky metalu.....	13
1.3.4 Metalové subžánry	16
1.3.5 Počátky křesťanského metalu.....	17
2. Křesťanský metal – misiologická analýza	21
2.1 Identifikace činitele	21
2.1.1 Křesťanské metalové komunity	22
2.1.2 Křesťanské metalové skupiny.....	26
2.1.3 Jednotlivci jako metaloví misionáři.....	28
2.2 Analýza společenského kontextu	30
2.2.1 Socio-kulturní kontext	30
2.2.2 Double controversies.....	35
2.3 Zkoumání církevní příslušnosti	38
2.4 Interpretace tradice	41
2.5 Konkretizace činnosti	50
2.5.1 Teologické zázemí činitelů	50
2.5.2 Záměry činitelů.....	52
2.5.3 Organizační a informační systém	54
2.5.4 Komunitní činnost.....	62
2.6 Schopnost sebereflexe	67
2.6.1 Sebereflexe u hnutí Sanctuary	67
2.7 Spiritualita	70
2.7.1 Transgrese a transcendence	71
2.7.2 Instrumentalismus.....	71
3. Výsledky	75
3.1. Diskuze	75
3.2. Závěrečné shrnutí	78
Seznam literatury	81
Tištěná literatura.....	81
Online zdroje.....	82
Přílohy	85
Příloha 1.....	85
Příloha 2.....	85
Příloha 3.....	87
Příloha 4.....	87

Příloha 5	88
-----------------	----

1. Úvod

1.1 Vymezení tématu

V této diplomové práci se pokusím provést misiologickou analýzu kontroverzního fenoménu křesťanské metalové hudby za pomoci metody *Praxis Matrix*. Předpokladem pro zkoumání je hypotéza o možnosti využití metalové populární hudby do křesťanské misie, a funkce tohoto fenoménu jako sekundárního tmelícího prvku nových křesťanských hnutí (přičemž primárním prvkem zůstává křesťanská víra sama). Cílem výzkumu bude, osvětlit: činnost komunitních hnutí, která s metalovou hudbou nějak pracují, a organizační, sebe prezentační prostředky křesťanské metalové subkultury. K tomu je třeba aspoň v základech nastínit subkulturní metalové prostředí, jeho základní konstitutivní prvky, hodnoty, a způsoby, kterými se právě do takového prostředí dostávají křesťanští metaloví interpreti, případně „metaloví misionáři.“ Budu zkoumat sebeidentifikaci subjektu, sociálně-kulturní prostředí, ve kterém se subjekt pohybuje, jeho církevní příslušnost, interpretaci tradice, zaměřím se na konkretizaci jeho činnosti, schopnosti sebereflexe a spiritualitu.

Téma výzkumu oborově hraničí mezi zaměřením praktické teologie a religionistiky, nicméně z důvodu zatím nepříliš ukotveného charakteru tohoto fenoménu jsem zvolil katedru religionistiky, a za vedoucího práce misiologa, Mgr. Pavola Bargára, Th.D.

1.2 Metodický přístup

Vzhledem k povaze zkoumaného fenoménu, není příliš snadné vybrat vhodnou odpovídající metodu. Křesťanský metal se pohybuje na hranici

křesťanské populární hudby, a zároveň vytváří více či méně organizovaná komunitní uskupení mezinárodního charakteru, z nichž některá jsou integrována uvnitř velkých církví, a jiná jsou autonomní.

Po konzultaci s vedoucím práce jsem se rozhodl zvolit pro výzkum metodu *Praxis Matrix*, kterou představili teologové Kritzinger a Saayman.¹ Tuto metodu vytvořil profesor *Kritzinger* na popud svého japonského kolegy, misiologa *Kosuke Koaymy*. Ten mluvil o tom, že je potřeba jakési „neighbourology“² – susedologie. V tomto pohledu potřebuje křesťanský misionář dva typy exegeze – exegezi Slova Božího, a exegezi života a kultury lidí, ke kterým přichází. Dále *Kritzinger* navazuje na misiologický koncept teologa *Lochheada*, pro kterého byly hlavní dvě otázky – otázka po osobním spasení, a po ideologii která za tímto spasením stojí. *Kritzinger* metodu dále rozvinul, a rozvětvil do sedmi okruhů otázek, které se více soustředí na praxi – proto název *Praxis Matrix*.

1. Identifikace: Kdo jsem já ve vztahu k příslušníkům tohoto hnutí? Jaké je má sociální, ekonomická úroveň ve vztahu k „okolí“? Jak jsem zapojen do sociálního prostředí, které sdílím s hnutím? Jak se mezi námi projevuje autoritativní vztah? Jak ovlivňují tyto osobní faktory naše shromáždění?
2. Analýza kontextu: Jaké jsou sociální, politické, ekonomické faktory, které ovlivňují společnost, jež nás obklopuje? Jak chápu tento kontext? Jak na tuto otázku odpovídá někdo mimo naše hnutí? Jak tyto faktory ovlivňují naše střety?
3. Ekleziální analýza: Jaký byl v minulosti přístup křesťanů ke konkrétní víře hnutí? Jaký byl přístup hnutí ke křesťanům? Jaký to má dopad na dnešek? Jaké jsou fyzické a institucionální struktury obou náboženských komunit, jak jsou vedeny a jak vycházejí se společností?
4. Teologická reflexe: Jak interpretuji Bibli a tradici ve světle předchozích otázek? Co naleznou, když to podrobím těmto otázkám? Co je unikátní na křesťanské víře, co bylo tímto kontextem odhaleno? Jak reflektují moji kolegové jiného vyznání jejich situaci (a naše střety) ve světle vlastních náboženských zdrojů a struktury autority?
5. Spiritualita: Jaký typ spirituality praktikují? Jaká je dominantní spiritualita celého hnutí? Jak mohu mobilizovat mé nové teologické postřehy, které jsem získal aktualizací mé osobní praxe? Jak to může obohatit a prohloubit běžnou službu v mém

---

¹ KRITZINGER, SAAYMAN, 2011: 3-6. Nebo také KRITZINGER, J. N. J., „Faith to Faith: Missiology as Encounterology”, *Verbum et Ecclesia* 29/3 (2008): 764-790.

² KRITZINGER, J. N. J., *Faith to Faith: Missiology as Encounterology*, *Verbum et Ecclesia* 29/3 (2008): 769

- hnutí? Jak to ovlivňuje můj vztah s jinak smýšlejícími lidmi? Jaký typ spirituality praktikuje můj konverzační partner? Jak tyto praktiky ovlivňují naše setkání?
6. Konkretizace činnosti: Jakého konkrétního projektu jsem účasten, ve vztahu k lidem jiné víry a kultury? Jaké druhy plánů používají tito lidé k posílení své pozice, či vztahu k jiné náboženské komunitě? Jak ovlivňují tyto snahy naše setkání? Jsou naše projekty podobné (přispívají ke společnému dobru) nebo jsou protichůdné (snaží se navzájem obrátit)? Jak mohu lépe tlumočit své teologické postřehy ke svědectví, službě, spravedlnosti, sjednocení... ve vztahu ke svému kontextu a k lidem jiné víry.
  7. Reflexe: Jak odpovědně a čestně integruji předcházející otázky do své víry? Jak moc to dělá mé hnutí? Učím se skrze takové poznatky? Učím se ze svých chyb? Vede mě to k obnově, prohloubení, očistění, kontextové analýze, teologické reflexi, spiritualitě a plánování? Žiji v celistvosti, v tom slova smyslu, jestli vědomě integruji těchto sedm dimenzí do mé mezináboženské praxe?³

Tato hermeneutická metoda je určená k analýze *misie, jako činnosti transformující skutečnost, jež integruje uvažování i čin do neoddělitelného celku*. Schéma metody je představeno formou sedmibodové růžice otázek, v jejímž středu je spiritualita.⁴ Prostřednictvím hluboké analýzy každé z těchto otázek s ohledem na zkušenost nebo situaci zkoumaného jednotlivce či skupiny, lze dosáhnout lepšího a komplexnějšího porozumění. Tuto metodu uplatním zejména v druhé kapitole.

1. 3 Vyjasnění stěžejních pojmů

1. 3. 1 Misie

Misie je termín, který obecně označuje činnost, jež konkrétní náboženství vyvíjí k získání dalších členů a šíření své víry. „Tuto vlastnost sdílí [křesťanství] s několika jinými náboženstvími, a to konkrétně s islámem,

---

³ KRITZINGER, J. N. J., „Faith to Faith: Missiology as Encounterology”, *Verbum et Ecclesia* 29/3 (2008): 771-772

⁴ Obrázek růžice je uveden v příloze: Příloha 1.

budhismem, ale i s mnohými ideologiemi, jako například s marxismem.“⁵ V křesťanství jde o zvěstování radostné zprávy, že se Bůh vtělil a sestoupil na zem jako Ježíš Kristus, a svou obětí na kříži smazal lidské hříchy, a otevřel všem, kdo v něho věří cestu k Bohu. „Křesťanská víra považuje všechny generace Země za objekty Boží spasitelské vůle a plánu spasení, anebo řečeno novozákonními pojmy, křesťanství považuje za adresáta Boží vlády, která nastala příchodem Ježíše Krista, celé lidstvo.“⁶ V průběhu 20. století se v kontaktu s jinými náboženskými systémy a obecně pluralitní západní společností dostala misie do krize. Křesťané už nebyli v tomto sektoru sami, kdo zvěstuje nějaké náboženství, a tento „konkurenční“ element přiměl misiology k úvahám nad vhodnějšími a upotřebitelnějšími typy misie. Jednou z možných metod k přípravě pro misii je také zmíněná *Praxis Matrix*.

1. 3. 2 Křesťanský metal

Slovním spojením „křesťanský metal, chápeme metalovou hudbu, která nějakým způsobem obsahuje křesťanskou zprávu.“⁷ Pro tuto hudbu je stěžejní verbální stránka, protože co do hudební formy přejal křesťanský metal takřka vše od svého sekulárního příbuzného. Drobné odlišnosti by šlo ještě najít ve vizuální sféře metalových koncertů, oblečení interpretů, obrázků alb a dalších grafických aplikací. Sémantika sekulárního metalu, se často točí kolem několika obsahových pilířů, které adoptoval také metal křesťanský. Jde zejména o téma boje, vnitřních problémů, apokalypsy, nadpřirozeno, kritiku společnosti... Toto vše se hojně objevuje i zde, je to ovšem doplněno o křesťanskou zprávu, perspektivu, křesťanský pohled na věc zabarvený

---

⁵ BOSCH, David, Jacobus. *Dynamika kresťanskej misie: dejiny a budúcnosť misijných modelov*. Praha: Středoevropské centrum misijních studií, 2009, 21 Dále: BOSCH, Dynamika křesťanské misie

⁶ BOSCH, Dynamika křesťanské misie, 21

⁷ MOBERG, Christian metal, 41

konkrétními důrazy toho kterého interpreta. Některé takové skladby jsou nepochybně instrumentalizovány, tedy schválně zkonstruovány tak, aby jejich slova a případně i melodie přiměly posluchače k vlastnímu tázání a ideálně i k zaujetí křesťanské pozice. Tomu se budu více věnovat v podkapitole s názvem *Spiritualita*.

1. 3. 3 Počátky metalu

Pro lepší pochopení metalové subkultury považuji za důležité uvést aspoň základní okolnosti a důvody jejího vzniku.

Ohledně historického datování momentu kdy metal vznikl, nepadají mezi znalci přílišná shoda, nicméně většina z nich považuje za jednu z prvních a velmi výrazných skupin žánru, britskou skupinu *Black Sabbath*.

Skupina vznikla roku 1968 pod názvem *Polka Tulk Blues Band*, později také *Earth*. Muzikální povaha zvuku skupiny vycházela z jazzu, bluesu a rock n' rollu. Obrat, který výrazně posunul pozdější vliv kapely, nastal, když se členové začali zajímat o okultismus. Pod vlivem temného románu *Dennise Wheatleyho* o černé magii, napsal *Geezer Butler*, baskytarista skupiny skladbu *Black Sabbath*, a zároveň tak ustálil i název skupiny. „Ve svém filmu o spojení skupiny po rozpadu prohlásili, že skladba vychází z Butlerova zážitku, kdy jednou v noci viděl černý přelud s kapucí na konci své postele poté, co mu dal *Ozzy Osbourne* (zpěvák kapely) okultní knihu v latině... Skupina objevila svůj konečný zvuk a styl náhodou. Když měli zkoušku ve studiu, které bylo naproti kinu promítajícímu horory, *Ozzy* si vzpomíná, jak *Tony Iommi* (kytarista skupiny) říkal ostatním členům: „Není to divné, že lidi platí, aby viděli film,

který je vyděsí až k smrti?“ Skupina začala záměrně psát temné a hroživé texty ve snaze o hudební odpověď na hororové filmy.“⁸

Dalším důležitým faktorem pro charakter *Black Sabbath* byla také životní zkušenost interpretů. Členové skupiny vyrůstali v rozbombardované části Anglie, a prožili si tam úzkostlivé a obtížné dětství. Když dospívali, začali se dostávat čím dál více do konfliktů s něčím, co považovali za křesťanskou morálku – i to je možné spatřovat za jejich příklonem k okultismu. Díky tomu, že se zaměřili na temné, okultní a hororové motivy, stali se *Black Sabbath* představiteli něčeho *transgresivního*.

„Pojem *transgrese* znamená překračující čin, který aktivně porušuje, překonává nějaká pravidla, zvyklosti všeho druhu. Oproti pojmu *transcendence* se jedná u *transgrese* o agresivnější, extrémnější způsob a vyjadřuje téměř antagonistický postoj vůči všednímu.“⁹

Možná by se dalo najít a popsat i více podobným proudů, které utvořily charakter metalové subkultury, a případně i více skupin – názory znalců se v tomto různí. Obecně se má za to, že onu pozornost pro ďábla, pro okultní a tajemné, zdědil metal po svém bluesovém předkovi.¹⁰ *Black Sabbath* nicméně velmi svérázně spustili lavinu popularity tohoto „proti-všedního“ hudebního stylu, který je někdy označován jako životní styl či dokonce přímo jako náboženství. A právě užívání okultních motivů přispělo k představě obecně známého „ďábelského“ étosu metalu, který se drží ve veřejném povědomí dodnes.

---

⁸ Internetová encyklopedie Wikipedie: [online databáze] https://cs.wikipedia.org/wiki/Black_Sabbath (25. 4. 2016)

⁹ MOBERG, Marcus. *Christian Metal: history, ideology, scene*. London, New York: Bloomsbury. Bloomsbury studies in religion and popular music, 2015, 68-69. Dále jen: MOBERG, Christian Metal.

¹⁰ MOBERG, Christian metal, 14

Odhlédneme-li od *Black Sabbath*, objevovaly se v raném metalu názory typu: *My víme, že se světem je něco špatně, a my o tom nebudeme mlčet*. S jistou nadsázkou by se dalo říci, že šlo o podobnou reakci na „znamení doby“ kterou hlásalo hnutí *Hippies*. V případě metalu to ovšem nebyla reakce poklidná, mírová, plná pestrobarevných představ a vizí, ale reakce tvrdá, agresivní, často bezohledně konfrontující a vyjadřující zhnusení. Proto je myslím na místě užívání slovního spojení – *transgresivní reakce*¹¹, se kterým budu později pracovat.

Metal šokoval rodiče, křesťany i představitele klasické, zavedené společnosti, a naopak přitahoval zvláště mladé lidi, kteří cítili především potřebu projevit se nějak jinak, odlišně od toho jak by si je představovali rodičové. V metalu byl od počátku přítomný duch rebelství, vyhranění se proti něčemu obecně staršímu, předchozímu, něčemu co je nudné, revmatické v proměnách atp. „Heavy metal vždy ze své podstaty ohrožoval status quo, nabízel únik od ulic s nákupními středisky a fast foody střední Ameriky.“¹² Toto vyhranění vůči něčemu stabilnímu, tradičnímu, s sebou nese narůstající cit pro společenství podobně smýšlejících lidí. „Metalové publikum, často nazývané – angl. *headbangers*, *metallers*, *metalheads* – bylo vždy charakteristické svým vysokým stupněm oddanosti a smyslem pro komunitu.“¹³ Oproti příznivcům jiných hudebních žánrů, jsou metalisti právě kvůli kontroverzi tohoto žánru daleko více semknuti dohromady.

Za tím vším ale metal přitahoval a přitahuje dodnes také skutečné zájemce o okultismus, vyznavače protikřesťanských hodnot, rasismu, nacionalismu atp. Nacionalistické a rasistické obrazy promítané do metalu, jsou částečně

---

¹¹ MOBERG, Christian metal, 11

¹² CHRISTE, IAN. *Ďáblův hlas: Heavy metal-Kompletní historie pro znalce*. Praha: BB/art, 2005, 300. Dále jako CHRISTE, *Ďáblův hlas*

¹³ MOBERG, Christian metal, 11

vysvětlitelné statistickým poznatkem, že je metal nejvíce oblíben u mladých heterosexuálních mužů, bělochů ze středních či nižších sociálních vrstev.¹⁴

Nejagresivnějším známým vyhocením takových postojů se stal incident, který se zapsal do povědomí široké veřejnosti jako *Norská vlna Black metalu*. V roce 1994 byl odsouzen norský black metalový hudebník *Varg Vikernes*, za vraždu svého spoluhráče a za žhářství proti církvi. Vikernes podpaloval staré luterské kostely, a odůvodňoval to tím, že křesťané neprávem postavili své kostely na původních kultických svatyních Odina. U soudu pak prohlašoval, že jednooký bůh Odin, je nepřitelem křesťanského Boha. Dnes už je Vikernes na svobodě, a mezi svými četnými příznivci má stále velký hlas.

1. 3. 4 Metalové subžánry

Metal se od doby svého vzniku rozrostl do pestré rodiny subžánrů, mezi nimiž formu nejkontroverznějších extrémních metalových subžánrů převzaly také křesťanské kapely. A dnes jsou nejvíce vyhledávány právě takové křesťanské kapely, které hrají extrémní metal.

K záležitosti subžánrů uvnitř metalu je dobré zmínit, že jde často o nějaký výrazný bod, kterým se jeden subžánr může od dalšího odlišovat, přičemž mají stejný metalový hudební základ. Například folk metal – je žánr, který zní odlišně často podle kulturního zázemí kapely. Skandinávské folk metalové kapely užívají často housle, akordeony atp. Zatímco skotské a irské používají mnohdy i dudy, plechové flétničky atp. Ono „folk“ v názvu subžánru právě předznamenává ten výrazný bod, který je pro daný subžánr charakteristický. Tímto způsobem je pak jednodušší rozluštit o čem asi bude death metal, gore metal, speed metal, trash metal... a mezi nimi také black metal × white metal.

---

¹⁴ MOBERG, Christian metal, 40

Black metal, jako žánr temnoty, který se velmi často zaobírá nepopsatelnými hlubinami děsu, zla a zkaženosti. A naproti němu white metal, jako světlý, nebeský křesťanský metal. Tento kontrast černé s bílou, dobra a zla rovněž odpovídá konceptu duchovního boje v evangelikálním křesťanství, se kterým často nějak operují křesťanské kapely.

Bojová atmosféra, je i v sekulárním metalu jedním ze základních tematických obsahů. Zvláště speed a power metal, se vyznačují až okoukaně pohádkovými příběhy o dracích, králích, kouzelnících, bitvách, v nichž hrají důležitou úlohu právě nějací válečníci, hrdinové dobra. Prostředí nějakého boje, bitvy, války je společné pro křesťanský i sekulární metal. Trash metal a podobné extrémní subžánry se pak od pohádkových tematik přesouvají spíše k hororovým. V době psaní této práce je na obecné metalové scéně největším trendem právě soubor relativně nových hudebních variant extrémního metalu (*tech death metal, progressive metal, metalcore, djent, aliencore* atp).

Doufám, že tato velmi stručná geneze metalového fenoménu poskytuje aspoň částečně vhled do problematiky sekulární metalové subkultury. Považuji to za důležité z toho důvodu, že je metal obecně stále považován za velmi kontroverzní styl, a tento úvod snad pomůže pochopit do jakého prostředí se křesťanští metalisté vlastně chtěli dostat, a kde chtěli působit.

1. 3. 5 Počátky křesťanského metalu

Křesťanský metal, někdy white metal¹⁵, má své kořeny už v 70. letech 20. století v USA. Jeho nástup na scénu mu připravily rockové skupiny jako *Petra*,

---

¹⁵ Označení *white metal* bylo užíváno jako kontrastu vůči protikřesťanským skupinám, které se začaly samy označovat nálepkou *Black metal*.

Agape, Resurrection Band, Jerusalem atp. Průkopníci subžánru vstoupili na hudební scénu už ve zcela regulérním, dobovém metalovém hávu. Mezi těmi nejdůležitějšími je třeba jmenovat *Stryper, Saint, Barren Cross, Messiah Prophet, Leviticus, Whitecross* atp. „Hlavní snahou těchto prvotních kapel, bylo co nejexpresivněji a nejčitelněji rozšiřovat křesťanskou zvěst k sekulární metalové komunitě.“¹⁶ Mezi touto první, nejstarší generací křesťanských metalových skupin zřetelně vyniká glam-metalová¹⁷ skupina *Stryper*, která se účastnila několika turné společně s ne-křesťanskými interprety, a dostala tak nový fenomén křesťanského metalu do povědomí širší veřejnosti. Stali se známými také díky tomu, že na koncertech házeli do publika malé misijní bible.¹⁸ Křesťanského metalu si brzy všimla také hudební média jako časopis *Kerrang!*, a mainstreamová hudební populární média jako *MTV*... I dnes jsou *Stryper* stále aktivní skupinou, která často a ráda koncertuje v duchu „metalové misie.“¹⁹

I přesto, že několik skupin tehdy vzniklo i ve Švédsku nebo v Kanadě, pro křesťanský metal 80. let byly nejdůležitějším místem Spojené státy americké. Během své formativní epizody, si křesťanský metal tu více, tu méně prosadil své místo na scéně křesťanské populární hudby, a to převážně v prostředí evangelikálního křesťanství. Vznikaly i produkční a nahrávací společnosti, které se orientovaly speciálně na křesťanský metal. Nicméně se některé skupiny rozhodly přidat k sekulárním metalovým nahrávacím a produkčním společnostem, protože v tom spatřovaly větší pole pro působení.

---

¹⁶ MOBERG, Christian metal, 35

¹⁷ *Glam metal*: metalový subžánr, který si libuje v extravagantní vizáži. Hudebníci mívají lesklé oblečky s flitry, překráslenou scénu, nástroje atp. Tento subžánr má svou obdobu rovněž v klasickém rocku.

¹⁸ MOBERG, Christian metal, 35

¹⁹ V České republice se objevili poprvé na sekulárním festivalu *Masters of Rock*, ve Vizovicích 2012.

Pro první křesťanské metalové kapely, byla hlavním důvodem jejich vstupu na tuto hudební scénu snaha zvěstovat evangelium Ježíše Krista. Metal se už tehdy vyznačoval jistou nekompromisností, jednoznačností a sdělovací zřejmostí, které chtěli využít i křesťanští interpreti pro misi. Vyskytují se samozřejmě kapely, které naopak sází na méně „vemlouvavou“, ne tak očividnou formu zvěstování. Míra, která je odpovídající pro správnou „křesťanskost“ v působení kapely, je velmi diskutovaným tématem.

V průběhu 80. let se začínají objevovat křesťanské kapely, které adoptovaly hudební formu *extrémního metalu*. Sekulární extrémní metal, který představují např. skupiny jako *Mayhem*, *Testament*, *Kataklysm*, *Slayer*, *Dying Fetus*, *Cradle of Filth*, se vyznačuje minimalizací eufemických prvků. Klasický starý heavy metal přišel těmto interpretům moc krotký, uhlazený, a tak se rozhodli v rámci žánru opět přitvrdit. Zatímco se tak v klasickém heavy metalu objevují motivy spíše ponuré, teatrální, barokní až satirické... v extrémním metalu dominuje tematika hluboké existenciální krize, smrti, zabíjení atp. Vstup křesťanských interpretů do těchto hudebních končin provázel ještě větší šok křesťanského okolí. Nicméně se podařilo i tyto velmi kontroverzní křesťanské skupiny integrovat do rodiny křesťanské populární hudby.

Z těchto extrémních metalových skupin sem patří např. *Tourniquet*, *Vengeance Rising*, *Demon Hunter*, *Deliverance*, *Mortification*, *Human Sacrifice*, *Antidemon*, *Crimson Moonlight*, *Pantokrator* atp. Křesťanský black metal – nazývaný *unblack metal*, se stal jedním z nejpobulárnějších subžánrů křesťanských metalových skupin.

Touto stručnou historií křesťanské aktivity na metalové scéně se snažím předběžně informovat, v jakých částech světa křesťanský metal vznikl, a jak se mu vedlo ve vztahu se sekulární společností. Do jaké míry si osvojil praktiky a způsoby sekulárního metalu, a jakým způsobem se v počátcích interpreti vztahovali ke svým křesťanským příznivcům, či ke kterým konkrétním typům

křesťanství měli nejbliže. Na tento předběžný nástin metalové subkultury obecně, pak budou navazovat otázky *Praxis Matrix* v druhé kapitole.

2. Křesťanský metal – misiologická analýza

V této kapitole se pokusím popsat misijní element v křesťanském metalu za pomoci zmíněné metody *Praxis Matrix*.

2. 1 Identifikace činitele

První otázka metody *Praxis Matrix* se soustředí na identifikaci zkoumaného subjektu, jednotlivce či společenství – na jeho sociální, ekonomické nebo třídní postavení ve společnosti. Na vědomí identity, a představení konverzačního partnera zkoumaného subjektu.

Jedním z možných termínů, který by vystihl charakter fenoménu křesťanského metalu, je termín *inkulturace*. Tento termín lze chápat jako „zasazování evangelia do místní domácí kultury a současně i začlenění těchto kultur do církevního života.“²⁰ Obecně by se dalo říci, že termínem *inkulturace* chápeme kontakt či následné spojení nebo prorůstání dvou (nebo více) kultur. V křesťanském prostředí mívá užívání termínu *inkulturace* společný prostor s termínem *misie* – vstupování evangelia do té které kultury, jejich vzájemná interakce, symbióza či případné oddělení.

Metalová subkultura se brzy po svém vzniku začala vyznačovat rebelským, takřka antagonistickým postojem vůči mnohým hodnotovým trendům západní společnosti – například neuznání představy vhodného oblékání (dress code), neakceptování představy správného a slušného životního stylu distribuovaného rodiči, školou i náboženstvím atd. Lze tedy mluvit o vznikající

---

²⁰ JAN PAVEL II. *Slavorum apostoli: encyklika o svatém Cyrilu a Metoději* [online]. Řím : SÚSCM, 1988. Dostupný z: [online dokument] http://www.moraviamagna.cz/dokumenty/d_slavor.htm

kultuře, u níž bylo velmi nepravděpodobné, že by se někdy povedla inkulturalizovat do západního křesťanského prostředí.

Zmínil jsem, že vstup křesťanských interpretů na tuto scénu byl už v základu misionářský – samotné kapely, které s tím začaly, to potvrzují. Náboženská inkulturace metalové subkultury proběhla – byť v menší míře – i v rámci *Judaismu*, místy pak i v *Islámu*²¹, v *Hinduismu*, *Buddhismu* a u různých dalších menších náboženství.²²

Kdo je zkoumaným subjektem? V případě misijní činnosti v křesťanském metalu lze mluvit o

1. *autonomních či integrovaných komunitách*
2. *vlastních metalových skupinách, interpretech*
3. *zástupu jednotlivých fanoušků, kteří zvěstují evangelium* (velmi obecně)

2. 1. 1 Křesťanské metalové komunity

Fenomén křesťanského metalu dosáhl v několika případech profilu komunity, sboru či autonomní denominace. Asi nejvýznamnější komunitou je v tomto smyslu hnutí *The Sanctuary*.

*The Sanctuary*²³, je historicky prvním křesťanským hnutím, které zaměřilo směr svého zájmu na metalovou subkulturu. Když se objevily první křesťanské

---

²¹ Zejména v Indonésii.

²² Zvláště zajímavá je v tomto ohledu izraelská skupina *Orphaned Land*, jejíž tvorba se pohybuje v konsensu tzv. Abrahámovských náboženství. Více na metalové encyklopedii *Metal-Archives* [internetová databáze]: http://www.metal-archives.com/search?searchString=religion&type=band_themes (30. 5. 2016)

²³ Oficiální web *The Sanctuary*: [online] <http://sanctuaryinternational.com/> (28. 4. 2016)

metalové kapely, musely se potýkat s tzv. *dvojí kontroverzí*.²⁴ „Fenomén křesťanské metalové hudby stál vždy váhavě mezi prostředím evangelikálního křesťanství, a metalové hudby a subkultury.“²⁵ Křesťanský metal se musel obhajovat na jedné straně vůči obecnému křesťanství, a na straně druhé vůči sekulární metalové subkultuře – obojí zprvu probíhalo velmi jiskřivě.

Mladí křesťané, kteří poslouchali metal, byli postupně vytlačováni ze sborového společenství, a někteří radikální pastoři pořádali veřejná pálení metalových kazet, desek, triček, plakátů atp.²⁶ Takový model přístupu křesťanství ke kultuře nazývá americký teolog *H. R. Niebuhr – Kristus proti kultuře*.²⁷ Toto radikální nepřijetí, při němž byli mladí křesťané „démonizováni“, mělo za následek rozhodný krok ze strany křesťanských metalových skupin.

Skupiny jako *Stryper, Barren Cross*, se snažily obhájit a očistit svou vášeň pro metalovou hudbu. Jejich snahy o dialog, se v drtivé většině potkávaly s nepřízní. Proto roku 1984 vzniklo v Kalifornii, ve městě Torrance, první evangelikální společenství *The Sanctuary* – „rock n' rollové“²⁸ útočiště pro evangelikály, kteří jsou nějakým způsobem zapojeni do rockové hudební scény, ale cítí se odmítáni a nepochopeni v konvenčních konzervativních evangelikálních kruzích.²⁹ Součástí činnosti *Sanctuary* je také dobrovolná příprava na misi mezi metalisty.

---

²⁴ Termín, který používá Marcus Moberg: The 'double controversy' of Christian metal: [online dokument]

https://www.academia.edu/1787943/The_Double_Controversy_of_Christian_Metal (28. 4. 2016). Dále jen MOBERG, The double controversy

²⁵ MOBERG, The double controversy, abstract

²⁶ Většinou šlo o pentekostální, evangelikální či baptistické americké křesťanství.

²⁷ Převzato z: HOŠEK, Pavel. *A bohové se vracejí: Proměny náboženství v postmoderní době*. Jihlava: Mlýn, 2012, 103-104

²⁸ Rock n' roll je přímým hudebním předchůdcem Rocku a Metalu. V některých případech je tak metal vsazen do širšího okruhu hudebního vymezení. Sanctuary, ani jiné komunity nejsou v tomto smyslu přísně „metalové.“

²⁹ MOBERG, Christian metal, 35

Toto hnutí rychle nabylo kongregačního rázu. V jeho čele stál *Pastor Bob Beeman* – velmi výrazný mladý kazatel, který svým vzhledem plně reprezentoval rockovou módní vlnu. Hnutí s otevřenou náručí vítalo zejména mladé lidi, kteří se ve svých domovských sborech cítili odmítnuti a opuštěni. Ten, kdo měl správný metalový vzhled, byl v počátcích hnutí považován za velmi případně, dobře až „zbožně“ ustrojeného. Hnutí užívalo při bohoslužbách metalové hudby. V tehdejší době šlo o velmi smělý krok, a hnutí stálo jako ostrůvek v moři proti-metalově naladěné křesťanské společnosti.

Vesměs šlo o společenství mladých lidí – dnes má Sanctuary 36 kongregací v Americe a Západní Evropě, ve kterých jsou zastoupeny všechny generace.

Další americkou komunitou, kterou zmíním, je *The First Heavy Metal Church of Christ (FHMCC)*.³⁰ Jde o mladé, čerstvé křesťanské autonomní hnutí, které vzniklo roku 2011 ve městě Dayton, ve státě Ohio. Hnutí FHMCC se prezentuje jako společenství otevřené pro prostitutky, drogově závislé, motorkáře, gangstery, metalisty a zločince. Hnutí vede mladý pastor *Brian Smith* spolu se svou manželkou *Rachel* a dalšími dvěma kolegy. Jsou v něm zastoupeny všechny generace. Typově jde opět o evangelikální křesťanství, a nezávislý sbor. FHMCC pracuje s metalem trochu jinak než *Sanctuary*.

Brian Smith: „*Heavy Metal* v našem názvu má hned dva významy. Předně a hlavně to znamená „Boží zbroj“ a druhotně pak vášeň k metalové hudbě...“³¹

FHMCC pracuje s heavy metalem za prvé jako s *těžkým kovem* boží zbroje. Jde o koncept duchovního profilu, který je založený na biblickém listu Efezským 6,10-20, což je zároveň základní biblický text pro vnitřní charakter a sebeidentifikaci společenství. A v druhém případě jde o hudební metalový žánr,

---

³⁰ Oficiální webová stránka hnutí FHMCC: [online] <http://www.heavymetalchurch.com/> (28. 4. 2016)

³¹ Citace z emailové korespondence mezi mnou a Brianem Smithem – Příloha 5.

který zatím není užíván při bohoslužbách³², ale je pevnou součástí společenství. *FHMCC* pořádá křesťanské metalové koncerty, prodávají se nahrávky, trika, informuje se o novinkách z metalového světa.

Ve věci otevřenosti, není mezi hnutím *Sanctuary* a *FHMCC* velký rozdíl, přesto že *Sanctuary* se prezentuje jako církev pro metalisty a rockery, přijímá kohokoli, kdo má zájem.

Podobných církví funguje po světě ještě několik desítek³³. Většina z nich je z Jižní Ameriky, další pak z USA, Velké Británie, Dánska, Nizozemska, Švýcarska atp. Většina z takových společenství patří typově k evangelikálnímu, či pentekostálnímu křesťanství. Obecně jde však o marginální jev uvnitř křesťanstva.

Metalové křesťanské komunity tak prezentují specializovaný typ sboru, jehož hlavním důrazem je misie a poskytnutí společenství pro podobně orientované lidi. Ve většině případů jsou takové komunity denominačně autonomní, nezávislé a financují se samy. Členy komunit se většinou stávají mladší lidé ze středních a nižších sociálních vrstev, nicméně stále zůstává prostor pro starší generace, které se také v podobných společenstvích hojně vyskytují a tvoří viditelnou skupinu.³⁴

Komunity se navenek prezentují jako samostatné sbory, a nijak se netají svou vášní k metalové hudbě. Webové stránky a přidružené blogy obsahují většinou nějaký souhrn nejběžnějších otázek a odpovědí typu: jak to že křesťan může poslouchat metal... Lze tedy obecně konstatovat, že se podobná společenství nebojí veřejnosti, a snaží se vstupovat do dialogu s jinými křesťany i sekulárními konverzačními partnery.

---

³² Dopusud má hudební doprovod spíše rockový, nebo rock n' rollový charakter.

³³ Stručný seznam se nachází v přílohách.

³⁴ Článek o 82. leté paní, která má ráda metalové bohoslužby. Rock News Desk, internetový magazín [online]: <http://rocknewsdesk.com/world-news/82-year-old-woman-loves-metalcore-christian-service/3679/> (30. 5. 2016)

Existují ale také křesťanské metalové komunity, které jsou integrované uvnitř větších církevních tradic, zejména v katolictví, luterství a minoritně pak v pravoslaví. Tento model převládá spíše ve Skandinávii, kde na rozdíl od USA nedocházelo k „demonizování“ mladých křesťanů, a nemuseli tak opouštět své sbory.

Ve Skandinávii byl metal přijat neobyčejně přejně, neboť se oproti jiným zemím, těší u místních nebyvalé oblibě. První velké křesťanské metalové festivaly se konaly právě ve Skandinávii, a dnes je to hned po USA, největší centrum křesťanského metalu. Takové integrované komunity fungují v rámci dané tradice víceméně jako sborová zájmová skupina.

2. 1. 2 Křesťanské metalové skupiny

Mezi činitele metalové misie lze uvést také samotné interprety. Jak už jsem napsal výše, bylo základním smyslem křesťanských metalových skupin, aby vstoupily s evangeliem do prostoru metalové subkultury.

„Mnoho křesťanských skupin má za to, že by měly vypadat, chovat se a znít podobně jako sekulární většinový hudební vzor. To proto, že se samy chápou jako misionáři, na misi v teritoriu, jež zoufale potřebuje slyšet zprávu, kterou přinášejí.“³⁵

Označení „metalových misionářů“³⁶ je v tomto schématu přiléhavé – misionáři odkazují své životy práci, ke které se cítí povoláni. Ponořují se do kulturně-sociálního prostředí lidí, ke kterým přicházejí. Součástí toho je také osvojení si vyjadřovacího kódu, případně oblékání a společenských zvyků subkultury.

---

³⁵ STROHER, Eric, Scott. *Unlocking the Paradox of Christian Metal Music*. Lexington, Kentucky. Dissertation: University of Kentucky, 2013, 8. Dále jen STROHER, *Unlocking the paradox*

³⁶ Tento termín se poprvé výrazně objevil na názvu alba skupiny Bloodgood z roku 1985.

U některých skupin je jejich zaměření a křesťanská identita jednoznačně rozlišitelná, zatímco u jiných méně.

„Křesťanský metal je typicky definován jako metal, který nějakým způsobem tlumočí formu křesťanské zprávy. To znamená, že by texty měly interpretovat nějaké křesťanské téma, či pohled na svět. Texty se mohou dotýkat explicitních náboženských témat jako eschatologie, apokalyptiky nebo třeba duchovního boje. Nicméně se mohou také potýkat s širokým spektrem ostatních společenských, každodenních problémů, namísto explicitně křesťanského světónázoru či úhlu pohledu.“³⁷

Křesťanské metalové skupiny bývají složeny převážně z evangelikálních křesťanských hudebníků – výjimkou jsou minoritní katolické, luterské a pravoslavné skupiny.

Ve srovnání s ostatními proudy křesťanské populární hudby, zůstává metal stále na okraji. Byť už vychladlo zanícení, které proti vyrůstající metalové subkultuře chovali rozhořčení kazatelé, stále bývá křesťanský metal nahlížen „skrz prsty“ jako něco, co by snad raději ani nemělo být. Podobný bývá pohled ze strany sekulární metalové subkultury. Toto vše přispívá k jisté radikalitě v chování a vyjadřování členů křesťanských skupin. Vědomí, že z obou stran nejsou zcela přijímáni a chápáni, často člověka dovede do krajních názorových pozic, viz „double controversy.“

Konverzačním partnerem křesťanských metalových skupin bývají zvláště malé komunity fanoušků, které se velice aktivně účastní koncertů a festivalů, které většinou sami pořádají.

---

³⁷ MOBERG, Christian Metal, 42

2. 1. 3 Jednotlivci jako metaloví misionáři

Křesťan, který poslouchá metal, a plánuje se v tomto směru misijně angažovat, se musí – podobně jako kapela – připravit na výrazné oboustranné odmítání a nedorozumění. „Tato dimenze křesťanské víry není jakýmsi *nepovinným přídavkem*: křesťanstvo je misijní svou samotnou podstatou, a když tomu tak není, popírá tím svůj vlastní vnitřní smysl.“³⁸ Tento Boschův důraz je u křesťanských kapel velmi živý – byl důvodem, proč do metalu vůbec vstoupily. Rovněž pro jednotlivce bývá velmi aktuální potřeba zvěstovat svým sekulárním kamarádům metalistům evangelium.

Výše načrtnuté ovzduší sekulární metalové subkultury, mívá ke křesťanství velmi chladný až agresivní, útočný vztah. A málokdy dojde metalový misionář porozumění u zástupců klasické etablované křesťanské církve – některé pentekostální církve pohlížejí na metal jako na jednoho ze svazujících démonů³⁹.

Misionáři se vyznačují velkým odhodláním pro svou činnost – dělat misii na místech, kam by pan farář nikdy ani nevkročil. Křesťanští metalisté nacházejí společnou řeč se sekulární kulturou právě v metalu, který paradoxně místy stále leží jako hraniční kámen mezi ní a prostředím tradičního křesťanství.

Svým charakterem tedy nejde o univerzální misiologický přístup, aplikovatelný na kterékoliv příjemce, ale o specializované zaměření na konkrétní zájmovou skupinu. Metaloví misionáři přibližně tuší, s jakými názory, hodnotovými žebříčky atp. se u metalistů setkají. A oboustranná „názorová ofenzíva“ od nich vyžaduje jistou dávku odolnosti, schopnosti „zachovat si chladnou hlavu“ a pevného vnitřního přesvědčení o smyslu celé činnosti. V případě jednotlivců, se misijní činnost ukazuje spíše ve formě

---

³⁸ BOSCH, Dynamika křesťanské misie, 21

³⁹ Hnutí Carlose Annacondii a další...

informování přátel a půjčování hudebních nosičů, či případných rozhovorech s metalisty na koncertech atp. Někteří zakládají fanouškovské weby, kde křesťanský metal propagují, diskutují na fórech atp.

Křesťanské misie obecně, měly během let různé profily působnosti, od těch transkontinentálních, přes mezinárodní, meziměstské, a čím dál častěji se objevují misijní snahy cílené k nějaké konkrétní subkultuře. V rámci misijního projektu *Bible for the Nations*, vznikají speciální edice Nového zákona opatřené svědectvími a krátkými články či modlitbami významných osobností té které subkultury (motorkáři, metalisté atp). S tímto počinem vznikla i *Metal-Bible*.

V některých vyjádřeních interpretů, redaktorů či fanoušků křesťanského metalu, lze najít pozici, která nahlíží na křesťanský metal jako alternativu k sekulárnímu metalu. Většinou se tím chce vyjádřit rozdílné ideologické prostředí, které obě zmíněné poloviny obsahují. Křesťanský metal je tak většinou popisován jako metalová hudba, která neobsahuje potenciálně destruktivní tematiku, tolik běžnou v sekulárním metalu. To může být představeno rovněž jako že křesťanský metal je tou smysluplnou částí metalové subkultury, a sekulární metal takový smysl postrádá, a vede spíše k destruktivnímu životnímu stylu zahrnujícím alkohol, drogy a různé další závislosti. Velké stránky jako web *JesusMetal*, popisují situaci takto:

„Tady na *JesusMetal* vám představujeme tu extrémní stranu křesťanství, nebo bezpečnou stranu metalu, obojí je realita. Najdete zde vše o pozitivním metalu, s křesťanskými texty, nebo s křesťanskými kapelami. Snažíme se udržet síť 100% křesťanskou, ale může se stát, že omylem přidáme i sekulární metalovou kapelu, protože byla produkována křesťanskou společností. Pokud najdete takovou skupinu, která není křesťanská, prosím napište nám to. My jí důkladně prozkoumáme a rozhodneme, zda jí smažeme či ponecháme v našem archivu.“⁴⁰

---

⁴⁰ MOBERG, Christian metal, 144

2. 2 Analýza společenského kontextu

V této podkapitole se pokusím popsat jaké sociální, politické či ekonomické faktory ovlivňují společnost, kterou je subjekt obklopen. Jak chápe tento kontext, a jaké faktory ovlivňují komunikaci s okolím.

2. 2. 1. Socio-kulturní kontext

Společností, která většinou obklopuje zkoumaný subjekt, bývá nějaká forma postmoderní západní společnosti. Dále by se pak dalo rozlišovat podrobněji na společnost křesťanskou, na obecně sekulární, a případně na společnost sekulární metalové subkultury.

Postmoderní západní společnost je charakteristická svou nelibostí k hodnotám, jež stály v popředí společnosti moderní, která podobně odmítala hodnoty předcházející epochy.

„Podstatným prvkem modernity je také odmítnutí oné role náboženství, jakou mělo v tradičních, předmoderních společnostech, tedy odmítnutí náboženství jako integrující síly, která drží společnost pohromadě a slouží jako rámec celospolečenského konsensu.“⁴¹

Doba postmoderní vyrůstá ve zklamání a znejistění, které přinesly důsledky velkých ideových proudů 20. století. „Došlo ke svržení imperialismu Pravdy, rozšířila se nedůvěra k velkým vyprávěním.“⁴² Mladá postmoderní generace, se oproti starší vyznačuje životními postoji tuláků, rebelů, lenochů atp.

---

⁴¹ HOŠEK, Pavel. *A bohové se vracejí: Proměny náboženství v postmoderní době*. Jihlava: Mlýn, 2012, 63 Dále: HOŠEK, A bohové se vracejí

⁴² HOŠEK, A bohové se vracejí, 65

Formativní názorovou funkci, kterou do velké míry přebírali za vlastní rodiče těchto mladých, nahradila plíživá tendence – uspokojit bytostné touhy vlastního já. Postmodernita klade daleko větší důraz na seberealizaci, vlastní jedinečnou cestu ve spletité krajině životních hodnot, cílů, a na individualitu.⁴³

„Dnes už není dál možné... dělit svět na „křesťanské“ a „nekřesťanské“ území, které oddělují oceány.“⁴⁴ Migrace příslušníků různých náboženství do západních koutů světa s sebou přivála pluralitu různých věr a vyznání. Takový typ společnosti, kde se setkávají křesťané, židé, muslimové, buddhisté, hinduisté, scientologové, sikhové, mormoni atp. se nazývá „nábožensky pluralitní.“ Tato změna paradigmatu přiměla některé křesťany k přehodnocení svých tradičních stereotypů a pohledů na jiná náboženství. Ukázalo se, že některé skupiny, jako třeba hnutí *Hare Kršna*, někdy konají misii dokonce aktivněji než křesťané. Krize, kterou západní křesťanství i jeho misijní snahy zažily, dohnala některé k názoru, že je misie ve slepé uličce. Misiolog H. Kraemer v 70. letech uznal, že současná misie se dostává do krize, a je nutno si to uvědomit. „A přece dodal, „nestojíme na konci misie“, ale „na definitivním konci určitého období či éry misie, a čím víc to prozkoumáme a přijmeme celým svým srdcem, tím lépe.“⁴⁵

Jestliže se někdy hovoří o současné kultuře jako o veliké tržnici, lze po jisté periodě ochabujícího zájmu pozorovat opětovné rozšíření náboženského trhu s posvátnem. A to zejména v podobě tzv. „náboženských sendvičů“, a podobných směsí různých spirituálních soustav. „Náboženství je dnes „deregulováno“ a tím „osvobozeno k ryzímu prožitku“, protože je zproštěno tíživého břemene institucí a závazků.“⁴⁶

---

⁴³ Volné parafráze z HOŠEK, A bohové se vracejí, 68

⁴⁴ BOSCH, Dynamika křesťanské misie, 15

⁴⁵ BOSCH, Dynamika křesťanské misie, 20

⁴⁶ HOŠEK, A bohové se vracejí, 76

A někde v tomto krystalizujícím okamžiku společensko-kulturních změn, se také objevuje křesťanský metal, jako další nová inkulturační náboženská podoba křesťanství, která začlenila do svého „liturgického“ repertoáru metalovou hudbu, jež byla a stále je symbolem rebelie, odporu vůči tradičním hodnotám. Možnost prožívat svou spiritualitu za podpory metalové hudby, byla tehdy jistě prvkem postmoderní, seberealizační vlny. V případě USA navíc prezentují metalové komunity ne-dominační křesťanství, které je v současnosti svou alternativní povahou atraktivnější.

Se společenským étosem postmoderní společnosti pluje také jiný proud zdrojů poskytujících podklady k utváření identity. Zatímco v dřívějších dobách byla identita jednotlivců z většiny tvarována komunitním povědomím a sdílením obrazu světa, v současnosti už komunita nebývá po zpřetrhání tradičních vazeb zdrojem, ze kterého by jedinec čerpal konstituující stavební materiál pro svou osobní identitu. Důraz je převeden na osobní, individuální koláž z velmi mnohobarevné a místy nepřehledně členité nabídky všech možných, někdy i protichůdných stavebních prvků.

Doc. Pavel Hošek, Th.D rozlišuje v knize *A bohové se vracejí*, způsoby postmoderního hledání identity na *plovoucí* a *resistentní*.⁴⁷ Plovoucí identita se nebrání mnohosti a pluralitě současné kulturně-sociální situace, a hravě přelétá od jednoho k druhému. Identita resistentní se v aktuální pluralitě mnohosti necítí dobře, a reaguje na ni protestem a odmítnutím. „Vyznačuje se nutkavou potřebou „pevné půdy pod nohama“ a budováním opevnění na skále jednoznačných jistot, takových, jaké nabízejí sektáři a fundamentalisté.“⁴⁸

Nahlíženo touto optikou, představuje křesťanské metalové společenství jakousi přechodovou stanicí pro lidi plovoucí identity, a zároveň může – a zpravidla to bývá častější – představovat pevnou základnu pro lidi

---

⁴⁷ HOŠEK, *A bohové se vracejí*, 78-79

⁴⁸ Volná parafráze z HOŠEK, *A bohové se vracejí*, 79

resistentního typu identity. Na jednu stranu je přítomnost v takové komunitě něčím alternativním, odlišným od „toho klasického“, a na straně druhé, jde většinou o běžnou post konzervativní formu evangelikálního křesťanského sboru. Lidé, kteří našli své místo v komunitě skrze resistentní formování identity, pravděpodobně v klasickém, konvenčním křesťanském společenství nenašli formu spirituality, která by je samotné naplňovala. Nehledají v první řadě jinou církev, jinou konfesi či zcela jiné náboženství. Chtějí, a zůstávají v jádru běžnými křesťany, pouze dávají skrze komunitu prostor své vášni pro tvrdší hudbu, která jim pomáhá i v duchovním životě.

Postmoderní kultura také znovuobjevuje „tělo.“ Marcus Moberg popisuje, jakou roli hraje při křesťanském metalovém koncertu tělo.

„Pro publikum poskytuje model živého koncertu dočasný způsob, skrze který mohou vyjádřit – jednak v mysli, jednak skrze své tělo – své náboženské přesvědčení způsobem, který je plně v souladu s jejich kulturním citěním a to společně s dalšími podobně smýšlejícími lidmi.“⁴⁹

Pavel Hošek připisuje tento zájem o tělo spíše lidem plovoucí identity,⁵⁰ v případě křesťanského metalu si však dovoluji tvrdit, že jde většinou o lidi s resistentním pohledem. V metalu jsou obecně velmi oblíbené různé umělecké tělesné úpravy jako tetování, piercing atp. Rovněž křesťanští metalisté hojně využívají služeb tetovacích salónů, a pokrývají si často svá těla různými křesťanskými motivy – zvláštní fascinace je opět věnována výjevům z biblické knihy Zjevení Janovo. Metalové koncerty mohou být někdy přirovnány z hlediska pohybu k davovému cvičení. Skupiny schválně volí takové rytmy a důrazové sekvence, aby se na ně dalo skákat. Častým způsobem zapojení těla do takového koncertu, bývá tzv. „moshpit“ – vír, ve kterém nadšení fanoušci poskakují ve vířivém kruhu.

---

⁴⁹ MOBERG, Christian Metal, 78

⁵⁰ HOŠEK, A bohové se vracejí, 80

Z části je to asi dáno tím, že do společenství typu *Sanctuary*, nebo *FHMCC* vstupují převážně přímo lidé z označeného prostředí – motorkáři, metalisté, rockeři, drogově závislí atp. Je potom přirozené, že si motorkář nechá k dalším tetováním přidat nějaké nové, které zobrazuje jeho nový životní směr – typické evangelikální „obrácení“ atp. Není asi primárním záměrem podobných komunit zahrnout do programu v nějaké významnější míře tělo, nicméně je to právě díky charakteru cílových skupin, že je tělesný výrazový prostředek tak často přítomen.

Tradiční křesťanství, které někdy až křečovitě chrání své rodinné stříbro, např. v podobě starých, středověkých písní atp. – řeč je zejména o evropském protestanství – většinou nemívá pro podobné inkulturační snahy o spojení křesťanství s metalovou subkulturou přílišné sympatie. Katolické křesťanství, se ve vztahu ke křesťanskému metalu jeví jako přátelštější, než prostředí protestantské – snad s výjimkou evangelikálních okruhů.

Výše už bylo naznačeno, že skalní příznivci metalové subkultury mívají tendenci prožívat svou metalovou příslušnost velmi intenzivně. Metalová sekulární subkultura mívá formativní funkci názorovou, politickou, kolektivizující, někdy i náboženskou. Podobně je na tom také křesťanský metal. A v případě, že se jedinec tímto způsobem nábožensky profiluje, seberealizuje, nenachází většinou v tradičním křesťanství spirituální oporu – tento způsob prožívání k němu nemluví. A proto vyhledá nějakou podobně smýšlející skupinu lidí, a může také zcela opustit domovský sbor. V případě křesťanství a metalu se většinou jedná spíše o změnu spirituality – způsobu prožívání víry, než o změnu teologického či konfesního profilu.

Pohled samotných metalových misionářů bývá zabarven schématem *duchovního boje*: Bůh a ďábel existují, a bojují spolu o víru lidí, o duše. V tomto boji je přítomno mnoho démonů a andělů. Lidé, kteří nahlédli realitu tohoto

duchovního boje, a našli svou pozici na Boží straně – spatřují svůj velký úkol v evangelizační činnosti k těm, kteří neprohlédli, nebo se postavili na poraženou stranu. Křesťanští metalisté (zvláště ti prvotní) často nahlíží situaci tak, že je sekulární metal plný „démonů“, a považují se za vojáky Kristovy, kteří se s Boží zprávou vlamují do šiku nepřátel.⁵¹

2. 2. 2. Double controversy

Termín „Double controversy“ jako jednu z charakteristik pro křesťanský metal, uvedl finský religionista *Marcus Moberg*.

Metal dosáhl v průběhu 80. let velmi kontroverzní pověsti v tradiční západní společnosti. „Satanismus, který se v metalu objevoval, vytrval a převzal tak špatnou pověst, že začala legenda o satanském metalu žít vlastním životem v širším populárně kulturním kontextu.“⁵² Potud je překvapivé, že vůbec něco jako křesťanský metal vzniklo. Křesťanský metal měl vždy nejistou pozici ve světě metalové hudby, a rovněž nejistou pozici uvnitř širšího, konzervativního, evangelikálního křesťanského okruhu. „Nebylo by přehnané tvrdit, že mnoho kontroverzí, které začaly obklopotvat sekulární metal v polovině 80. let, mělo hluboký a dlouhotrvající efekt na samotné sebepochopení křesťanského metalu.“⁵³ V té době se stal metal obětním beránkem v tom smyslu, že byl sekulární i křesťanskou americkou společností pokládán za zdroj všeho, co je na mládeži zvrhlé. Během tohoto rostoucího napětí se stalo, že některá vznesená obvinění na sebe metalisti vzali schválně a s humorem, aby ukázali, jak jsou směšná. Křesťanský metal zní v tomto kontextu jako oxymoron, špatný vtip.

---

⁵¹ Viz. Název skupiny *Demon Hunter*.

⁵² MOBERG, Christian metal, 46

⁵³ MOBERG, Christian metal, 47

Zpěvák křesťanské skupiny *Stryper*, *Michael Sweet* vzpomíná na koncert v Holandsku roku 1985:

„Hráli jsme s kapelami jako *Raven* a *Testament*, se všemi těmi temnými speedmetalovými skupinami... Každý nás tam naprosto nenáviděl. Skutečně skandovali, F-U-C-K Stryper. Vyšli jsme, abychom si poslechli, co říkají, a nemohli jsme tomu uvěřit. Chtěli jsme jet domů... Úplně jsme změnili set a hráli jsme všechny naše tvrdé písně, nedrželi jsme se stranou a řekli jsme jim, že Ježíš je cesta. Asi po pěti písních jsme je získali, ale bylo to sílené. Měli tam kříž vzhůru nohama s nápisem *Stryper* a hodili ho do ohně... Uskakovali jsme před předměty, které po nás házeli.“⁵⁴

Křesťanský metal se v takovém oboustranném sevření opozičních stran vyvíjel značně kontroverzně, což je dáno právě protichůdnými a přesto neoddelitelnými směry, které se právě zde setkaly. „Oboustranná kontroverze začala tvarovat současný diskurz křesťanského metalu, a je také klíčem k pochopení tohoto fenoménu jako celku.“⁵⁵

Na straně křesťanské společnosti – i po kontaktu a sebereprezentaci – bývá ostražitost a odmítnutí častější, a tak mnohdy křesťanští metalisté paradoxně najdou společnou řeč spíše se sekulární metalovou subkulturou. Výjimky tvoří někteří křesťanští duchovní, kteří sami účinkují v metalové kapele, a jejichž slovo získává větší věrohodnost než slovo ne-klerikálního křesťana – v tomto ohledu je jedním z nejzajímavějších duchovních italský kapucínský mnich, otec *Cesare Bonizzi*, který stojí za metalovým projektem *Fratello Metallo* – Bratr metal.

Dostí odlišný je společenský kontext ve skandinávských zemích, které od počátku chovaly ke křesťanskému metalu daleko vřelejší vztah. Za hlavní faktor považují skutečnost, že je metal ve Skandinávii „doma.“ Brzy po objevení a distribuci metalového žánru do západního sektoru, se ukázala nejvřelejším

---

⁵⁴ CHRISTE, *Ďáblův hlas*, 181

⁵⁵ MOBERG, *Christian metal*, 47

blokem posluchačů a čerstvých interpretů právě Skandinávie.⁵⁶ Henna Jousmäki píše, že popularita metalu ve Finsku se od jeho vzniku tak zvýšila, že dnes tvoří podstatný aspekt finské kultury a „finskosti.“⁵⁷ Z toho důvodu také nedocházelo k vyhošťování mladých křesťanských metalistů ze sborů.

Křesťansko-metalové akce všeho typu bývají ve Skandinávii také obecně lépe přijímané. Informační zpravodajský web iDnes.cz, publikoval dne 16. 9. 2008 článek: *V kostelích bouří kytary, heavymetalové mše lákají davy.*⁵⁸ V článku se píše o metalových bohoslužbách, které se konají v kostele luterského sboru ve finském městě *Mäntsälä*. Sám pastor *Mikko Saari* říká na adresu vřelého přístupu Skandinávců k metalu:

„Tuto fascinaci lze snad vysvětlit temperamentem Finů. "Finové jsou známí svou zdrženlivostí, vážností a poctivostí. Takže v této společnosti se dobře uchycuje heavy metal, protože jde o přímou, poněkud temnou a upřímnou hudbu," vysvětluje Mikko Saari, který stál u zrodu projektu heavymetalových mší.⁵⁹

Podobně je tomu také v ostatních skandinávských zemích, a kupodivu také v zemích Jižní Ameriky, které vykazují k metalové kultuře obdobné sympatie. V této perspektivě by dalším předpokládaným působištěm křesťanského metalu mohlo být Japonsko, které je už od vzniku heavy metalu známo svým nadšením pro tento žánr. Nicméně mi není známo nic o větším působení jakékoli křesťanské metalové skupiny či komunity – mimo ojedinělé koncerty – na území Japonska.

Jednotlivé národní křesťanské metalové scény je jistě třeba zkoumat v jejich vlastním sociálním, kulturním a náboženském kontextu. Nicméně rozšířením křesťanského metalu na mezinárodní úrovni, se stává tato scéna čím dál více

---

⁵⁶ V přílohách je celosvětová mapa rozšíření metalových skupin.

⁵⁷ JOUSMÄKI, Henna. *Dialogicality and Spiritual Quest in Christian Metal Lyrics, in The Journal of Religion and Popular Culture. Department of Languages 25:2. University of Jyväskylä, Summer 2013*

⁵⁸ Článek o metalu na iDnes: [online] http://kultura.zpravy.idnes.cz/v-kostelich-bouri-kytary-heavymetalove-mse-lakaji-davy-piz-/hudba.aspx?c=A080916_130849_hudba_kot (29. 4. 2013)

⁵⁹ Tamtéž

samostatnou, oddělenou od kulturní a náboženské svébytnosti konkrétních zemí a regionů. Dnešní mezinárodní scéna není ovládaná žádnou konkrétní křesťanskou skupinou nebo institucí a obhájí svůj nedominační charakter. Potud může být popsána jako malé mezidenominační, jak náboženské, tak hudební nadnárodní hnutí.

2. 3 Zkoumání církevní příslušnosti

V této podkapitole se budu zabývat otázkami po roli církve v prostředí křesťanského metalu.

Jak už bylo napsáno výše, tak byl v počátcích křesťanský metal považován většinovým křesťanstvem za nežádoucí jev. V Severní Americe rozpoutal sekulární metal kolem roku 1985 rozsáhlou útočnou kampaň, do které se zapojila společnost *PMRC* (Parents Music Resource Center), *PTA* (Parent-Teacher Association) a někteří duchovní různých křesťanských tradic. Metal byl od počátku kritizován za to, že žene mládež do tenat chuligánství, propaguje pokřivené morální hodnoty, násilí, sexuální promiskuitu, drogy a okultní praktiky. Konzervativní křesťané různých stran rychle nacházeli společného nepřítele a velmi ostře se tak zapojilo do útoku na metal také křesťanství.

Že vznikl velmi odvážný a svěží proud křesťanské metalové hudby, která se snažila přiblížit křesťanství také sekulární metalové společnosti – to bylo hordě tehdejších kritiků lhostejné. První takové počiny se setkaly s velmi tvrdým

odmítnutím. Potud hrála církev v počátečním stádiu křesťanského metalu roli agresivního vyhánějícího amerického rodiče.

Rovněž jsem zmínil odlišnou situaci ve Skandinávii – potud hrála církev roli tolerantního přijímajícího rodiče. Lze považovat za šťastnou shodu okolností, že mladé odhodlané lidi přijaly ve Skandinávii velké etablované tradiční církve pod svou střechu. Přitom ze strany křesťanského metalu obecně není patrná nějaká výraznější averze vůči velkým církvím. Hnutí jako *Sanctuary*, *FHMCC*, *Heaven's Edge* a další, jsou vesměs příznivě nakloněny spolupráci s kterýmikoliv církevními tradicemi.

Výsadní postavení v těchto církevních konverzačních partnerech tvoří pochopitelně církve evangelikální, kde křesťanský metal vznikl, a jejichž teologický profil se také stal misijním nábojem metalových misionářů. A to přesto, že to byly jako první právě evangelikální církve, které burácejícím hlasem odsuzovaly podobná hnutí jako satanská. V zásadě podobná mladá hnutí neviděla svůj úkol v „přetahování duší“ od velkých církví, ale spíše se pokoušela ustanovit a poskytnout podobně cítícím lidem formu alternativní křesťanské spirituality, kterou nenacházeli v jiných společenstvích.

Pro samotné členy metalových křesťanských denominací znamená takové hnutí velmi mnoho právě z toho důvodu, že jejich osobní kulturně-umělecké cítění – které jinde musí jít stranou – nachází ve hnutích jako *Sanctuary*, *FHMCC* atp. své přijetí, a dovoluje se tak více oddat spirituálnímu prožívání své víry. Trefný název hnutí *Sanctuary* – útočiště, svatyně, odhaluje také význam přijetí, kterého se dostává lidem, jež se v jiných církvích necítí „doma“, nebývají přátelsky přijímáni a cítí se odcizeni.

Křesťanské metalové kapely se dostávají do kontaktu s jinými církvemi často, protože dnes už z velké části vyhasl prvotní odpor, a různé denominace i sekulární pořadatelé zvou takové kapely na své akce. Často se stává, že se na křesťanské metalové koncerty či menší festivaly pronajme nějaký církevní

pozemek či budova. V případě menších koncertů se pak využívá necírkevních prostor, nejčastěji klubů či hal.

Křesťanské metalové denominace, sborečky či menší skupiny mezi sebou velmi přátelsky komunikují, a spolupořádají různé typy akcí, od koncertů až po rozdávání jídla bezdomovcům atp. Hnutí *FHMCC* podpořilo nadšeného pastora, který posléze založil podobný sbor s názvem *Heaven's Edge* v Ohiu, USA. První velký festival *Bobfest*, jehož moderátorem a velkým šéfem byl právě *Pastor Bob Beeman* z hnutí *Sanctuary* v USA, se konal roku 1999 ve Švédsku. Interakce mezi podobnými hnutími se děje na „mezinárodní“ úrovni – a z důvodu rozšíření převážně v zemích západního světa nelze použít termínu „globální.“ Sami jednotliví metalisté vykazují velkou informovanost o dění, a ochotu se podobných akcí účastnit. Cestují kvůli tomu často i přes několik zemí.

V záležitosti mezi-komunitní konverzace hrají největší roli křesťanské metalové weby, blogy a facebookové stránky. V menší míře potom specializovaná křesťanská média, rádiové stanice, časopisy atp. Opatrnost většinové křesťanské společnosti stále ještě drží existenci křesťanského metalu trochu ve skrytu, a nepřilíš často nějakou metalovou akci oznámí. Také proto má informační profil křesťanských metalových komunit v rámci celokřesťanského veřejného informačního prostoru spíše charakter undergroundu. V Českém prostředí se křesťanské metalové koncerty pořádají nejčastěji jako samostatné, církevně nezávislé počiny. Roku 2012 hrála na sekulárním metalovém festivalu ve *Masters of Rock* ve Vizovicích, skupina *Stryper* jako standardní interpret mezi jinými sekulárními kapelami. Finská skupina *HB* hrála roku 2014 na křesťanském festivalu *VOX*.

2. 4 Interpretace tradice

Zaměřením této podkapitoly bude popsat způsob, jakým zkoumaný subjekt interpretuje Bibli a křesťanskou tradici pro svůj kontext. Jaký vliv má taková interpretace na vědomí identity subjektu, a k jakým teologickým důrazům směřuje.

Samotný biblický text hraje většinou v křesťanském metalu významnou roli. To je částečně dáno tím, že sekulární i křesťanský metal sdílí podobný způsob textového vyjadřování, a to i po tematické stránce. Obě sféry pracují často a s oblibou s žido-křesťanskými motivy, výjevy, obrazy atp. Křesťanské kapely vždy preferovaly velmi jednoznačný, často radikální přístup k textové stránce – podobně jako sekulární kapely. Psaní textů v prostředí takto nekompromisního hudebního žánru, rovněž vyžaduje dodržování autentické textové konvence.

Obrázky alb často obsahují biblický odkaz napsaný malým písmem někde v rohu. Kapely typicky vybírají svůj název tak, aby jednoznačně vyjádřily svůj křesťanský přístup – *Demon Hunter, Barren Cross, Holly Blood, Pantokrator, Seviour Machine, Leviticus, Deuteronomium* atp. Název skupiny Stryper, je odvozen z anglického znění verše z biblické prorocké knihy Izajáš – Iz 53,5: „... and with his *stripes* we are healed“⁶⁰ – „... jeho *jizvami* jsme uzdraveni.“⁶¹

Religionista Marcus Moberg, rozlišuje pět základních typů textů, které se v křesťanské metalové hudbě objevují. Jsou to: a) biblické motivy b) mezi nimi často texty o ukřižování a Kristově oběti na kříži c) duchovní boj d) odporování hříchu e) každodenní společenské problémy a osobní krize víry.⁶²

---

⁶⁰ King James Bible

⁶¹ ČEP

⁶² Parafráze z: MOBERG, Christian Metal, 54

Obecně se texty písní takových kapel nějak točí kolem narativních epických biblických perikop. V největší míře tak křesťanský metal zpívá o eschatologických, apokalyptických motivech, podobně také o pádu člověka, vzestupu antikrista nebo o posledním soudu. Což je stále tematika, která není cizí ani sekulární metalové scéně.

Některé texty – zvláště starších skupin – jsou koncipovány jako krátká úderná kázání.

Uvedu ochutnávku textu skladby *No second chances*, od skupiny *Whitecross*:

*„The rich man lived in luxury
He was always wantin' more
And Lazarus the beggar
Laid at the gate covered with sores*

*It wasn't long and the beggar died
The angels carried him to Abraham's side
When the rich man died he felt the torment of hell
He looked up, his voice rang like a bell...“⁶³*

Tento text by se dal chápat jako zhuštěné hudební kázání na biblické podobenství o Lazaru a boháčovi z evangelia podle Lukáše 16,19-31. Rovněž je z textu patrný způsob, jakým skupina radikálně prezentuje eschatologickou událost – *No second chances*, už není šance, je třeba žít zde na zemi příkladným křesťanským životem, po smrti už nebude druhá šance. Tato ukázka patří k těm jednoznačným textům, kde je jasně čitelný záměr autora. Teologicky by systém textu spadl nejspíš do křesťanského evangelikálního či pentekostálního prostředí.

---

⁶³ Celý text je obsažen v příloze 4. Převzato z Lyrics007: [online databáze] <http://www.lyrics007.com/Whitecross%20Lyrics/No%20Second%20Chances%20Lyrics.html> (5. 5. 2016)

Jsou však také jiné skupiny, jejichž texty mají záměrně trochu skrytý až chaotický význam. Takové texty se objevují zejména u skupin, jejichž žánrová příslušnost by spadala do větve extrémní metalové hudby – *Demon Hunter*, *Impending Doom*, *Crimson Moonlight* atp.

Text skladby *Awakening*, od skupiny *Demon Hunter*.

*„Fall into the flood of your awakening
Drown. You're a trace of what I used to be*

*Waging the battle for the appreciation you'll never win
Behold the army that will harken with open souls
A tiny voice of pester softer than a drop of a pin
And so naive thinking you were
The source you told
I was composing the beginning before you had begun
Where did you sharpen such a tongue
For the sound you spill
I want the honor for the favor that I've already won
Without the ignorant deduction
That you reveal...“⁶⁴*

V tomto textu se vypravěč staví do role Boha - *I was composing the beginning before you had begun...* a přebírá podobnou rétoriku, která se objevuje v biblické knize Job 38: (4) „*Kde jsi byl, když jsem zakládal zemi...?*“

Oblíbenou biblickou látkou jsou také příběhy z pentateuchu. Slovenská křesťanská metalová kapela *Signum Regis*, vydala roku 2013 album s názvem

---

⁶⁴ Azlyrics [online databáze]: <http://www.azlyrics.com/lyrics/demonhunter/awakening.html>
(31. 5. 2016)

Exodus. Toto album je nahráno jako tzv. konceptuální album. To znamená, že jsou skladby na albu řazené tematicky, často s příběhovou návazností, a v tomto případě tak narativně popisují po sobě jdoucí etapy Mojžíšových skutků a vyvedení lidu Izraelského z Egyptského područí.

Jako zástupce za eschatologickou a apokalyptickou tvorbu uvedu průkopnickou švédskou metalovou skupinu *Saint*, s jejich albem *Mark*. Skladby na albu poskytují posluchači narativní výlet do apokalyptických událostí z biblické knihy Zjevení Janovo. Album začíná viděním, poté se přesouvá k sedmé troubě, znamení, nádobám hněvu, a končí skladbami o trhání těla a významu slov alfa a omega. Textové zabarvení podobně jako u *Whitecross* tlumočí specifický evangelikální způsob výkladu prorockého vyprávění.

V podobných textech se také místy objevuje vliv tzv. teologie *dispencionalismu*. Dispencionalismus je teologický důraz, se kterým přišel v 19. století irský anglikán *John Nelson Darby*. Ten považoval biblickou knihu Zjevení Janovo za přesný a bezchybný zápis božích slov, jež má být chápán v jeho doslovném významu. Za použití této biblické optiky posléze došel ke schématu historie lidstva, jehož základem je rozdělení do sedmi věků (dispenzací). Jednotlivá období „dispenze“, odpovídají historickým epochám lidstva. A současné šesté období, „dispenzace milosti“ skončí druhým příchodem Krista. Před touto událostí ovšem přijde ještě „velké soužení“, ze kterého budou zachráněni pouze pravověrní křesťané tím, že budou „vytrženi“ na nebesa. Přesvědčení o úpadku lidstva a brzkém začátku „velkého soužení“, víra ve „vytržení svatých“ a naděje na vznik eschatologické tisícileté říše, se staly hlavními poznávacími charakteristikami dispencionalismu. Toto učení se dočkalo v americkém evangelikálním křesťanství velkého úspěchu, a rovněž se často promítá do teologického pozadí křesťanských metalových textů.

Následující ukázka je z textu skladby *Rock for the King*, od americké skupiny *Barren Cross*.

*„In the day of the white horse
Many will fly up to the sky
Heaven awaits those who live for the King
This is what I sing...“⁶⁵*

Nicméně se také v kontrastu se sekulární metalovou scénou v křesťanském metalu objevuje tendence osvětlovat a vysvětlovat křesťanské chápání „znamení času.“ To bývá většinou podáváno formou jakéhosi textového vzdělávání. Často jde o parafrázování biblického textu knihy Zjevení Janovo. Forma textu bývá zcela v souladu s rétorikou sekulárního metalu. Často se užívá první osoby – když autor vypráví. Takové texty podtrhují důležitost a význam akceptování Ježíše Krista za svého osobního spasitele, a to dříve, než bude pozdě. Vypravěč na sebe často bere roli odsouzeného, zatraceného, který přátelsky radí těm, kteří ještě mají šanci. Odstrašuje příklady toho, co se stane těm, kteří Krista nepřijali při jeho druhém příchodu – parusii. Tento prvek eschatologického očekávání, ze kterého plynou jasné důrazy a důvod proč by se člověk měl už teď v bezprostřední přítomnosti změnit, a očistit své jednání, tělo i ducha, je opět exemplář evangelikální homiletiky.

Texty kapel, jejichž významový obsah bývá skrytý, nemusí být v dnešní situaci religiózních změn a náboženské detradicionalizace zjevný pro lidi mimo církve. Nicméně, je toto kódování křesťanského poselství záměrnou strategií hojně využívanou zvláště extrémními křesťanskými kapelami.

Další významnou textovou kategorií mohou být texty, ve kterých se vypravěč vyrovnává s utrpením, s ukřižováním Krista a s kosmickým

---

⁶⁵ Darklyrics [online databáze]:
<http://www.darklyrics.com/lyrics/barrencross/rockfortheKing.html#7> (30. 5. 2016)

důsledkem této události pro člověka. Mezi hojně užívané symboly v takových textech se řadí Kristova krev, obětní beránek Boží atp. Podobně se také často vyskytují různá varování před možnými důsledky, které budou následovat ty, kteří Krista nepřijali. Pro křesťanské posluchače mohou podobné výzvy a výstrahy znamenat zdroj inspirace k opravdovějšímu křesťanskému životu.

Oblíbeným nábojovým tématem je v křesťanském metalu také duchovní boj. Tento převážně evangelikální koncept je u kapel přítomen jako pozadí každodenní rozhodování, jako kontakt s vlastní hříšností a lidskou společností, ve které destruktivně působí satan – nepřítel Boží. Metalová „válečná“ rétorika pak tohoto konceptu užívá k situování posluchačů do role bojovníků, kde každý bojuje svou bitvu jako voják Kristův.

Jako ukázkou uvedu text skladby „*There will be violence*“, ze stejnojmenného alba skupiny *Impending Doom*:

*„This is the violence in its purest form
What it is truly made for
Love and hatred flow through my throat
With this microphone in my hand
We are the voice for the voiceless
Among unholy kingdoms drunk with blasphemy
We are continents wide and oceans deep
The blood of the saints is splashed
Across the ruins like a holy holocaust
We will return
And you will hear an uproar of lost souls
There will be violence!
Perverse works are in vain
Though the light may now seem dim*

*The whole world chases after Him
This is a movement
Abandoning hate and preaching war...⁶⁶*

Mezi biblickými verši, které jsou chápány jako podklad pro koncept duchovního boje, se některé texty objevují častěji. Bývají to zejména texty z 2 listu Timoteovi a šesté kapitoly listu Efezským – jak už jsem zmínil v případě křesťanské metalové komunity *FHMCC*. Interpreti ovšem správně zdůrazňují, že jde o boj duchovní, a že podobné výzvy nemají vést ke skutečnému boji a násilí.

S výše zmíněnými tematickými motivy se také nese potřeba „vykoupení.“ Metaloví misionáři jsou metaforicky jako válečníci Kristovi, a po životním boji je očekává eschatologické finále, změna stavu bytí – vykoupení. Současná společnost je chápána jako společnost padlá, nemocná, a zoufale potřebuje spasení.

Následující ukázka je z textu skladby *Salvation* od americké metalcorové skupiny *War of Ages*:

*„Ready, I am ready, breathe salvation.
Lord we hear your prayer, bring forth revival.
Rise, oh ancient one, breathe salvation.*

*We failed by the hands of man.
And laid claim to idols.
How selfish are we in the eyes of God.*

---

⁶⁶ Darklyrics: [online databáze]
<http://www.darklyrics.com/lyrics/impendingdoomusa/therewillbeviolence.html> (5. 5. 2016)

*You reject truth and lay claim to idols.
Fearing your demise, breathe salvation.*

*To those of you who hide behind your sorrows.
And cover in your time of need.*

*We must prepare our hearts for the demise of a nation, which lies in the palm of
our hands.*

*Heed the warnings, focus not on what's seen and stand above the weakness,
for all who know Him stand to gain eternity.⁶⁷*

Texty v této kategorii jsou psány tak, aby poskytli křesťanskému posluchači pomoc, podporu a inspiraci do každodenních problémů křesťanského žití. Mají přimět k přemýšlení o své dosavadní životní pozici, a vést k rebelii vůči hříchu. Podobný důraz je dohledatelný také v mnoha protestantských tradicích. V tomto duchu se také nesou oficiální fanouškovské komunity. Například skupina *Demon Hunter* vybrala název pro svou skupinu příznivců *The Blessed Resistance*, a skupina *Mortification* název *The Infiltration Squad*. Tato názvy opět souhlasí s „válečnickou“ metalovou rétorikou.

Poslední kategorií jsou texty, které rozebírají z křesťanské perspektivy každodenní společenské a osobní problémy. Toto zaměření se dá pochopitelně také najít i u mnoha sekulárních, či populárních křesťanských skupin jiného žánru. V tomto případě je ovšem rozlišující právě křesťanské hledisko – interpretované konkrétními skupinami. Často se tak objevují rozbor společenských krizí, nespravedlnosti soudů ve světle humanity a hříšné společnosti, které si zaslouží hlubší duchovní odpověď. Signifikantní kategorií v křesťanském metalu bývá kritika potratů, týrání zvířat, znečišťování planety,

---

⁶⁷ Azlyrics [internetová databáze]: <http://www.azlyrics.com/lyrics/warofages/salvation.html> (12. 5. 2016)

pornografie a homofobie. Stojí však za zmínku, že zmíněné důrazy se objevují převážně u amerických kapel.

Ukázka skladby *Cage 23* od americké skupiny *Tourniquet*:

*„Well I walked right in the front door
Started moving down the rows of so many cages
All the faces staring back at me
Each and every one with a sad story*

*I wonder how they got here, where did they come from
Somewhere somehow someone didn't want them anymore*

*I paused at cage number 23
As a dog with a sad but hopeful face was looking up at me
I said I'll take you home someday, but not today
And if not by me, by some other family, I'm sure*

*Hang tight my little friend while I figure it out
A better life waits for you just around the bend
Hang tight my little friend while I figure it out
Just wait for me and you'll soon be free...“⁶⁸*

Kapela *Tourniquet* je známá především svou účastí a podporou různých akcí, které se snaží čistit životní prostředí a pomáhat zvířatům – zamoření pobřeží, lov velryb, slonů atp.

---

⁶⁸ Darklyrics [internetová databáze]:
<http://www.darklyrics.com/lyrics/tourniquet/onwardtofreedom.html#8> (12. 5. 2016)

2. 5 Konkretizace činnosti

V této podkapitole se budu snažit popsat, jaké metody, činnosti nebo projekty subjekt využívá ve snaze realizovat své myšlenky a vize. Jakými způsoby a v jakých formách se snaží fungovat. Jaké sleduje záměry, a jak se přitom chová ke svým kolegům.

2. 5. 1 Teologické zázemí činitelů

Za činitele v prostředí křesťanského metalu jsem označil komunity, samotné kapely a zástup jednotlivých příznivců. Všechny tyto kategorie mají společnou intenci v hlásání křesťanského náboženství a zacílení na metalovou subkulturu. Také jsem už zmínil, že většina křesťanských metalových subjektů se pohybuje v prostředí evangelikálního křesťanství.

„Evangelikalismus je volné sdružení (koalice, síť, mozaika, paleta, rodina) většinou protestantských křesťanů mnoha ortodoxních (trojičních) denominací a samostatných sborů i necírkevních organizací. Vyznávají víru v nadpřirozeno, Bibli jako nepřekonatelnou autoritu ve všech záležitostech víry i praxe a Ježíše Krista jako jediného Pána, Boha a Spasitele. Věří v hříšnost lidstva a ve spasení, které vydobyl Ježíš Kristus skrze své utrpení, smrt a vzkříšení, potřebu osobního pokání a víry (obrácení) pro úplné spasení, důležitost zbožného života a růstu ve svatosti a učenictví, naléhavost hlásání evangelia a proměny společnosti. Očekávají návrat Ježíše Krista, který přijde soudit svět a ustanovit konečnou a úplnou Boží vládu.“⁶⁹

---

⁶⁹ OLSON, Roger, E. *Evangelikálové: Příběh evangelikální teologie*. Praha: Návrat domů, 2012, 13, dále jen OLSON, Evangelikálové.

Historicky lze evangelikalismus charakterizovat jako hnutí za obnovu protestantského křesťanství. Evangelikálové se vždy snažili nalézt impulsy, které měla prvotní církve v Novém zákoně. A jedním ze základních důrazů, které z toho vyvozují, je potřeba zvěstování evangelia Ježíše Krista všem národům. Z toho je patrný velký důraz, který potom subjekty kladou na potřebu misie, případně na „obrácení“ a posvěcení života. Evangelikální křesťanství se mmj. vyznačuje velkým důrazem na „prožívání.“ Záleží mu velkou mírou také na tom, jakým způsobem křesťan svou víru prožívá, jaká je jeho spiritualita. Tento impuls se objevil v situaci, kdy se na různých místech protestantského křesťanství kladl důraz spíše na teologii, pravověrnost, systematickou korektnost víry, a ortopraxe ustupovala do pozadí.

„Mnohem důležitější je pro evangelikály upřímná, vášnivá výzva k osobnímu přijetí Boží milosti v Ježíši Kristu a jeho kříži skrze pokání a víru a ke „každodennímu osobnímu vztahu s Ježíšem Kristem“ prostřednictvím modlitby a čtení Bible.“⁷⁰

Dalším podobným charakteristickým znakem evangelikalismu je aktivismus a snaha odpovídat na aktuální otázky – držet krok se soudobým jazykem společnosti. Velká ochota účastnit se různých společných akcí, třeba úklidu města, stavby dětského hřiště, humanitární pomoci atp. Nechci tím tvrdit, že by mimo evangelikální křesťanství takové věci neprobíhaly, nicméně jako je pro každou větev křesťanství charakteristický nějaký konkrétní bod, ať už věroučný, ekleziální, spirituální, tak je evangelikalismus charakteristický právě důrazem na obrácení, prožívání, aktivismus, na aktualitu přístupu k okolnímu světu a posvěcení života. „Evangelikalismus se snaží o obnovu křesťanství svým zájmem o důležité otázky současnosti. Evangelikálové kladou větší či menší důraz na potřebu kontextualizace křesťanského poselství a jeho přizpůsobení současným problémům a potřebám.“⁷¹ Toto všechno jsou důrazy,

---

⁷⁰ OLSON, Evangelikálové, 15

⁷¹ Tamtéž

kteře se velmi hojně vyskytují i v ideologii křesťanských metalových komunit, skupin ba i jednotlivců.

V kontextu evangelikální teologie, se teologické zásady v prostoru křesťanského metalu blíží nejvíce tzv. post konzervativní evangelikální teologii. Tento zatím asi poslední proud evangelikální teologie, se snaží najít střední cestu mezi „liberalismem“ a „konzervatismem.“ Cení si konstruktivní evangelikální angažovanosti a dialogu s postmoderní kulturou a filozofií. „Jsou ochotni přehodnotit tradiční evangelikální věroučné formulace, pokud se jich evangelikalismus drží jen proto, že jsou tradiční a tvoří obranu vůči liberální teologii.“⁷²

Všechny zkoumané kategorie se vyznačují nějakou snahou vytvořit alternativní křesťanská společenství, poskytnout prostor pro zájmové skupiny lidí. Nevyznačují se odporem vůči větším křesťanským tradicím, ani se nesnaží přetahovat členy. Vždyť jsou v některých případech takové komunity dokonce integrované v lůně větších etablovaných církví. Jde jim o vytvoření křesťanského prostředí, ve kterém se mohou metalisté cítit přijímáni, a kde mohou zahrnout do svého spirituálního života také svůj oblíbený metalový žánr, který je zapojen do služeb Božích. Jsou si vědomi možného nepochopení takových snah, a bývají pohotová k vysvětlování a obhajování svých záměrů. K prezentaci křesťanského metalu proto neodmyslitelně patří apologie.

2. 5. 2 Záměry činitelů

Křesťanský metal lze chápat jako alternativní, ne-tradiční vyjádření křesťanské víry, při kterém je zapojena metalová hudba v závislosti na osobním cítění pro ni. Metal je obecně hudebním fenoménem, ve kterém se objevují

---

⁷² OLSON, Evangelikálové, 114

výrazné tendence a sklony k formování, předávání nějakých ideologických obsahů. Rovněž vykazuje mezi hudebními žánry, podobně jako například folková hudba, silný důraz na komunitní chápání příznivců. Je proto pochopitelné, že mladí křesťané vychovávaní v duchu evangelikálního pohledu na nutnost misie, adoptovali právě tuto hudební formu ke zvěstování evangelia Ježíše Krista.

„Křesťanský metal je doplněk k ostatním cestám šíření křesťanské zprávy. Skrze tuto hudbu je možné oslovit mnoho lidí, kteří by jinak evangelium nepřijali, když by jim byla podávána tradiční cestou... Je v něm znatelný kontakt podobně smýšlejících lidí z mnoha zemí a další a dalších v průběhu času. Jsme jako velký tým, který pracuje společně, protože máme sdílenou víru a podobný hudební cit. To je důležité, a znamená to moc při setkání s podobně smýšlejícími lidmi při výměně zkušeností a sdílení radosti.“⁷³

Zakladatel vlivného webu o křesťanském metalu *The Metal for Jesus Page*, píše o nadnárodním charakteru kontaktu lidí ve společenství. Zdůrazňuje, že se křesťanský metal děje skrze lidi, kteří sdílí jednak víru, a také stejný hudební vkus. Jelikož je metal z pohledu etablovaných tradičních církví většinou nahlížen jako špatný, zlý, destruktivní, jsou takoví lidé postaveni do velmi osamělé pozice, viz Mobergův termín „Double controversy.“

Podobně zní oficiální vyjádření komunity *Sanctuary*.

„Sanctuary International setrvává v podpoře křesťanské hudby „na okraji“ kterou oslavujeme naši víru v Ježíše Krista. Pastor Bob cestuje po zeměkouli a vyučuje základům křesťanské víry bez legalismu tradičních náboženství. Naše zpráva zůstává silná a schopná změnit život.“

Zmínkou o vyučování bez legalismu tradičních náboženství se komunita nesnaží stavět do nepříznivého světla tradiční křesťanství, ale spíše popsat jakým způsobem křesťanství sama vyučuje a žije. V některých případech je tak

---

⁷³ Vyjádření Johannese Jonssona, převzato z MOBERG, Christian Metal, 136

právě křesťanský metal jediným nástrojem misie, který dokáže oslovit lidi „na okraji.“

Dalším citátem je opět od *Johannese Jonssona*, velké postavy která značně ovlivňuje ideologii scény.

„Křesťanský metal je velice silný nástroj pro šíření evangelia. Nejkrásnější na tomto nástroji je to, že jím můžeme oslovit lidi, které bychom jinak oslovit nemohli. Skrze křesťanský metal můžeme mluvit jazykem metalistů a získat jejich pozornost. Když získáme jejich pozornost, budou též schopni otevřeně přijmout krásné poselství, poselství spasení. Budou ho moci přijmout způsobem, kterému rozumějí. Tudíž je křesťanský metal krásný způsob jak oslovit evangeliem i ty lidi, kteří by jinak osloveni nebyli. Křesťanský metal je silný nástroj a nastal čas ho použít...“⁷⁴

Jonsson vlastně píše o tom, jak je pro misijní snahy důležitá inkulturace – vzájemné prostoupení, které se v křesťanském metalu děje. Zároveň to navazuje na Koyamův požadavek znalosti „sousedologie.“ Není hlavní intencí předělat všechny metalisty na ne-metalové křesťany. Ať si klidně zůstanou metalisty, snahou misionářů by mělo být, čitelně a citlivě metalistům zprostředkovat stěžejní křesťanskou dobrou zprávu, a vést je k osobní víře v Ježíše Krista.

2. 5. 3 Organizační a informační systém

„Dnešní mezinárodní scéna si vytvořila vlastní, vysoce nezávislou a široce rozšířenou online základnu scénické infrastruktury, nahrávacích, produkčních a distribučních společností, magazínů, fanouškovských stránek (fanzines) a online internetových komunit, diskuzních fór a festivalů.“⁷⁵

---

⁷⁴ Web *The Metal for Jesus Page* [online]: <http://www.metalforjesus.org/greatool.html> (23. 5. 2016)

⁷⁵ MOBERG, Christian metal, 100

Křesťanský metal se o sebe musí z větší míry starat sám, a nespoléhat na pomoc klasických etablovaných církví. Již v 80. letech vznikaly v Americe první nahrávací společnosti zaměřené speciálně na křesťanský metal – *Pure Metal Records*, *Intense Records*, *R.E.X Records*. A také některé sekulární společnosti se podílely na spolu distribuci. Tak se křesťanský metal podařilo prezentovat rovněž na sekulární metalovou scénu. Některé novější křesťanské nahrávací společnosti, jako švédská *Liljegren Records*, záměrně nezahrnují do svého prezentačního textu zmínku o křesťanství. Spokojí se s textem, který říká, že záměrem společnosti je vydávat dobrou kvalitní hudbu s dobrou zprávou, která lidi povzbudí.

Pro křesťany znamenají takové společnosti jistou záruku toho, že jde skutečně o hudbu s křesťanským obsahem. Pro křesťanské interprety zase možnost, se v dnešním dravém, nevyzpytatelném populárně-hudebním proudu uchytit, a už v začátcích kapely nahrát a vydat album. Úskalím takových společností bývá skromnější rozpočet a produkováná hudba často nedosahuje takové zvukové čistoty jako produkce velkých profesionálních konkurentů.

Pro křesťanský metal hrají velmi důležitou roli internetové magazíny, weby, blogy, fóra... V době kolem počátků křesťanského metalu sice vzniklo několik specializovaných časopisů, ale postupně se prosadil internetový informační systém.

Jako příklad uvedu společnost *Nordic Mission*.⁷⁶ Roku 1997 vznikla v Norsku důležitá propagační distribuční společnost *Nordic Mission*. Záměrem společnosti je distribuovat křesťanský metal do celého světa. Tento smělý počín je částečně také reakcí na odpor různých větších společností, které tuto hudbu distribuovat odmítly. A tak *Nordic Mission* začala distribuovat křesťanský metal v celé šíři, včetně extrémních žánrů jako unblack, death, trash, metalcore atp. *Nordic Mission* zároveň poskytuje nahrávky z nejstarších epoch křesťanského metalu, a stále je vydává. Tím slouží jako hudební archiv,

---

⁷⁶ Web Nordic Mission [online]: <http://www.nordicmission.net/> (16. 5. 2016)

kde není cílem nabízet pouze novinky, ale poskytovat přístup také k hudebním základům celého fenoménu. Rovněž také vyzývá mladé křesťanské kapely, aby posílaly svá dema a nahrávky pro možnou následující distribuci.

Podobná pozice a otevřenost k začínajícím kapelám je charakteristická rovněž pro jmenované, starší společnosti. Díky takovému přejnému systému mají možnost vstoupit do tohoto prostoru i čerstvé mladé kapely – mmj. také nová slovenská kapela *Signum Regis*.

Již jsem zmínil, že v záležitosti vnitřní i vnější komunikace a sebe prezentace hrají velmi důležitou roli různé internetové stránky. Podobně jako postupně dochází k virtualizování zpravodajství, a čím dál více se využívají online zdroje spíše než fyzické papírové, došlo i v publikační činnosti křesťanské metalové subkultury k přechodu na online internetový systém. Ještě stále se drží některé starší zavedené časopisy jako *HM: The Hard Music Magazine*, *Noizegate Music* atp. Fanouškovské tiskové publikace se nazývají „fanzines“, a většinou bývají vytištěny pouze černou barvou a na obyčejném papíru. Naprostá většina textů o křesťanské metalové subkultuře se dnes objevuje online. Bývají to „webziny“ a různé blogy. Je to dáno převážně tím, že internetová publikace není tak finančně náročná jako tisk hmotných časopisů, a tím, že by málokterá církev takové snahy finančně podpořila.

Webziny jako *The Whipping Post*, *Eternal Reign*, *Holy Steel*, *Screams of Abel*, *Metal Land* atp. slouží většinou k nabídce nahrávek, interview, reportáží z koncertů, a některé také přímo k misii.

„Oddanost pro hardmusic magazine začala ve smyslu ukázat, že je tady živá kultura s pozitivní zprávou... je vzrušující sledovat jak další a další křesťanské kapely vstupují na sekulární trh... je důležité, že jsou křesťanské kapely také na sekulárním trhu... aby byly světlem v temnotách a mluvili o Ježíši... Ježíš, je ten hlavní důvod proč tohle děláme, a snažíme se dosáhnout i na ty, kteří jsou ztraceni...“⁷⁷

---

⁷⁷ Ukázka textu z webzinu *HardMusic Magazine* in: MOBERG, Christian metal, 105

Jako podtržení evangelizačního účelu křesťanského metalu, používá toto prohlášení schválně termín „světlo v temnotách“, který odpovídá obecnému označování metalového prostředí jako sféry temnoty. Podobné typy misijního nasazení se objevují na většině webzinů i nahrávacích společnostech. „Křesťanská metalová média jsou v základu charakteristická dvojitým účelem: podpořit scénu skrze propagaci kapel, a podpořit šíření křesťanské zprávy i za scénu.“⁷⁸

Asi nejvýznamnějším webzinem je švédská stránka *The Metal for Jesus Page*.⁷⁹ Na tomto webu se nachází detailní informace o historii a účelu křesťanského metalu, svědectví metalistů, měsíční kázání, modlitební řetězec, detailní křesťanské i sekulární metalové porovnávání hitparád, a velmi zevrubný seznam odkazů na skupiny, metalové sbory a různé další weby spojené s křesťanským metalem. Celá stránka je rozdělena do dvou sekcí: pro křesťany, a pro metalisty. Sekce pro metalisty obsahuje něco jako „metalový katechismus“, soubor otázek a odpovědí.

Hlavní záměry webu *The Metal for Jesus Page*, jsou:

1. Přivádět metalisty ke Kristu
2. Pomoci křesťanům růst ve víře a v chození v Kristu
3. Ukázat kolik dobrého křesťanského metalu existuje, aby lidé neminuli nic dobrého, co se v tomto žánru urodilo
4. Odpovědět na všechny otázky křesťanské kritiky na křesťanskou rockovou hudbu⁸⁰

Mezi informačními online médii je také třeba jmenovat stránky, které jsou vytvářeny pro pomoc, komunikaci a interakci mezi členy křesťanské metalové scény. Takové stránky jsou nejčastěji zřízeny jako diskuzní fóra online

---

⁷⁸ MOBERG, Christian metal 106

⁷⁹ Stránka *The Metal for Jesus Page* [online]: <http://www.metalforjesus.org/> (16. 5. 2016)

⁸⁰ MOBERG, Christian Metal, 108

komunity. V tomto není metalové prostředí nějak zvlášť unikátní, a podobná fóra se objevují rovněž v prostředí jiných křesťanských i sekulárních hudebních komunit. Výhodou takových křesťanských diskuzních fór je bezesporu rychlost komunikace mezi uživateli z různých koutů světa. Což posléze pomáhá uvědomit si účast v mezinárodním společenství podobně smýšlejících lidí, kteří se mohou rychle a jednoduše navzájem sdílet.

Jednou z největších takových stránek je americká *Firestream.net*⁸¹, kde spolu komunikují uživatelé z celého světa – hudebníci i fanoušci. Diskutují se všemožná spřízněná témata, od dojmů z nových alb, až po teologické otázky. Administrátor stránky píše, že účelem webu je být otevřenou rostoucí komunitou křesťanů, kteří poslouchajících metal, kteří společně diskutují a oslavují jméno Ježíše Krista.⁸²

Mezi jmenovanými modely křesťansko-metalových informačních webů jsou důležité také samotné oficiální stránky kapel. Existují stránky, které podávají informace o kapele a jejich činnostech ve velmi stručné formě. Další stránky obsahují bohatý archiv interview s kapelou, podrobné profily a vyjádření jednotlivých členů, biografii, nahrávky zdarma, videa, fotky atp. Reprezentativním zástupcem takových stránek je oficiální web metalcorové skupiny *Demon hunter*.⁸³ Tato americká kapela je velmi populární také v sekulárním metalovém prostoru. Komunita fanoušků nazývaná *The Blessed Resistance*, má na webu vlastní místnost pro sdílení. *Demon Hunter* jsou také velmi oblíbení u vojáků americké armády, kteří skupině píší emaily a posílají fotky. Vojáci si nechávají logo skupiny tetovat, malovat na tanky, letouny atp. Vyjadřují se o jejich hudbě jako o něčem, co jim pomáhá vyrovnávat se s brutální situací na frontě.

---

⁸¹ Firestream [online fórum] <https://firestreamvault.com/> (21. 5. 2016)

⁸² MOBERG, Christian Metal, 108

⁸³ Domovská stránka skupiny Demon Hunter [online]: <http://www.demonhunter.net/> (21. 5. 2016)

Existují také specializovaná online metalová křesťanská rádia jako *Heaven's metal Radio*⁸⁴ atp. Například komunita *Sanctuary* provozuje vlastní internetové rádio *Intense Radio*. Takové rádiové stanice garantují, že je veškerá hraná hudba křesťanská. *Intense Radio* a *Reign Radio* utvořili asi nejpropracovanější projekty tohoto typu. Některá rádia jsou zaměřená na konkrétní lokalitu. Oznamují místní koncerty, pozvánky na akce atp. Programy takových rádií obsahují v největší míře křesťanskou metalovou hudbu, a minoritní část tvoří mluvené slovo. Často právě v případě ohlašování koncertů, vydání nových alb, knih, článků, interview atp.

Zvláštní kategorií online činnosti tvoří Youtube channel *Pastora Boba Beemana*. Již několikrát zmíněný zakladatel a hlava hnutí *Sanctuary*, má na největším online videovém webu Youtube svůj vlastní kanál. Název příspěvkové sekvence zní *Pastor Bob DAILY*.⁸⁵ V jednotlivých příspěvcích *Beeman* rozebírá v čase zhruba kolem pěti minut různá témata, která souvisejí s křesťanským metalem. Často je celé video reakcí, odpovědí na otázku, kterou nějaký uživatel napsal do komentáře k předchozím videům. *Beemanův* vzhled, klidný hluboký hlas a velmi charismatické působení dává videům signifikantní nádech upřímnosti, a působí velmi autenticky. Od základních teologických otázek, které se hojně objevují i mimo zkoumaný kontext, se *Beeman* vyjadřuje také k různým jevům uvnitř sekulárního i křesťanského metalu. Služba byla spuštěna roku 2007, a dnes má 10 324 stálých odběratelů a přes 1 728 122 zhlédnutí.⁸⁶ Funkcí *Beemanova* kanálu je podat snadno přístupnou a stručnou formou odpovědi, či různá upřesnění na všechny otázky, které uživatele zajímají. Některá videa odpovídají na ryze osobní otázky na *Beemanovu* osobu, zkušenosti či životní postoj.

---

⁸⁴ Internetové rádio [online stream]: <http://heavensmetalradio.com/> (23. 5. 2016)

⁸⁵ Youtube kanál Boba Beemana [online databáze]: <https://www.youtube.com/user/PastorBobBeeman/playlists> (23. 5. 2016)

⁸⁶ Údaje jsou vypsány ke dni 23. 5. 2016

Internet se stal neoddelitelnou součástí scény a infrastrukturní komunikace, skrze kterou se mohou jednotlivci osobně účastnit na aktivitách celé scény. Celá mezinárodní scéna je do značné míry závislá na internetové komunikaci. Postupné využívání internetu sehrálo důležitou roli ve formaci mezinárodní scény křesťanské metalové komunity se souborem sdílených ideálů, cílů a nabízí celou škálu příležitostí ke komunikaci a interakci mezi členy. Nicméně to neovlivnilo pouze povahu křesťanského metalu větší fixací na internet, ale vytvořily se tím také jisté požadavky k participaci, například potřeba osvojení si specifického užívání jazyka. Internet výrazně urychlil komunikaci mezi největší severoamerickou a evropskou scénou, a usnadnil přístupnost pro lidi z jiných částí světa.

Zakladatel webu *The Metal for Jesus Page*, *Johannes Jonsson*, je centrální postavou švédského křesťansko-metalového prostoru. Na webu také provozuje modlitební řetězec *Prayer Warriors*, a spolupracuje s hnutím *Metal Community* a s křesťanským metalovým online rádiem *Metal Countdown*. *Johannes* je také jedním z hlavních osob stojícím za projektem *Metal-Bible*⁸⁷, první speciální misijní bible, která obsahuje články a svědectví celebrit ze sekulární, i křesťanské metalové scény.

„Smyslem speciální bible je prolomit předsudky a nedorozumění, která mají mnozí metalisté ohledně bible, a pomoci lidem uvědomit si, že bible není nudná kniha, ale zajímavá a živá kniha, která nám má i dnes co říct. Mou modlitbou je, aby si co nejvíce metalistů skrze Metal Bible uvědomilo, že je bible parádní knihou a je v ní nadčasové poselství i pro ně.“⁸⁸

Metalová Bible obsahuje typická evangelikální svědectví, tematické modlitby stejně jako stránku kde si vlastník může napsat své jméno, a datum svého rozhodnutí odevzdat život Kristu. Mezi dvě nejznámější a nejvlivnější celebrity, které se svými podílely články na projektu *Metal-Bible*, patří *Brian*

---

⁸⁷ Stránky Metal-Bible [online]: <http://www.themetalbible.com/> (16. 5. 2016)

⁸⁸ Stránky Metal-Bible, rubrika *Backgrounds*

„Head“ Welch ze skupiny *KOЯN*, a *Nicko McBrain*, bubeník skupiny *Iron Maiden*.

Brian „Head“ Welch byl už jako člen masově populární nu metalové skupiny *KOЯN* velmi známou osobností. A jeho „obrácení“ a následný křest v Jordánu (2005) měli velmi dramatický vliv na fanoušky a příznivce kapely. Kromě publikovaného článku v *Metal-Bible*, bylo s *Welchem* natočeno několik interview, kde vysvětluje, co ho vedlo k životní změně. Krátce po své konverzi nahrál (2008) album *Save Me From Myself*, které je jeho svědectvím a zpovědí. Dále ohlásil vznik kapely *Love and Death*, a roku 2013 se vrátil i ke skupině *KOЯN*.

Další známou osobností je *Nicko McBrain*, který od roku 1983 bubnuje v nejznámější a nejlivnější heavy metalové kapele vůbec – *Iron Maiden*. Pro fanoušky takových velkých skupin se někdy stává ctěný hudebník tzv. „opinion makerem.“ Jakou názorovou pozici zastává hudebník, takovou přebírá automaticky z úcty i fanoušek. Je to velmi zjednodušené a přehnané, ale občas se to stává. Potom může i takové svědectví jako *Nicko McBrainea* vyvolat velký rozruch a zájem o křesťanství. Tak se zapojují také různé známé osobnosti do metalové misie.

Různé světové křesťansko-metalové scény pořádají své vlastní festivaly a koncerty. Na takových akcích se mohou potkat fanoušci a interpreti tváří v tvář. Festivaly a také menší koncerty přitahují různé skupiny ze zahraničí. Často se i v případě menších lokálních koncertů dostaví zahraniční hosté, a považují to za čest a jistý typ povinnosti pobýt také se svými zahraničními bratry. Podobně jako různé jiné, jsou i tyto festivaly z většiny obsluhované lidmi, kteří patří k lokální scéně.

Roku 1999 se konal první festival *Bobfest-festival* ve švédském Stockholmu. Během let festival lákal čím dál více interpretů a získal pozornost návštěvníků

z mnoha částí světa. Festival byl pojmenován podle hlavního řečníka, již zmíněného *Pastora Boba Beemena* z komunity *Sanctuary*, který moderoval každý ročník až do roku 2005, kdy byl festival suspendován. *Bobfest* byl jediný větší festival ve Skandinávii. Roku 2007 na něj navázal *Endtime Festival*, který se konal v Halmstadu. Roku 2002 založila společnost *Nordic Mission* festival *Nordic Fest*, který se do roku 2011 konal v Oslu. Podobné festivaly se konaly i ve Finsku a Dánsku. Nahrávací společnost *Fear Dark* z Holandska, začala pořádat *Fear Dark Festival* v různých zemích Evropy – v Německu, Švýcarsku a Holandsku. Švýcarsko má svůj vlastní festival s názvem *Elements of Rock*. V America pořádala od roku 1987 komunita *Sanctuary* festival s názvem *The Metal Mardi Gras*.

Křesťanské metalové festivaly a menší koncerty jsou často nuceny operovat s malým finančním rozpočtem a limitovanými zdroji. Místy bývají sponzorovány lokální církví či sborem. Součástí takových festivalů bývají kromě koncertů také různé promluvy, společné modlitby, kázání a případně i křty.

2. 5. 4 Komunitní činnost

Historicky je jedním z prvních důležitých impulzů již zmíněná komunita *Sanctuary*, v jejímž čele stále stojí zakládající osoba *Pastor Bob Beeman*. Tento muž pochází z jiho-baptistické rodiny s velkou misionářskou tradicí. Sám začínal jako pomocník na křesťanských koncertech, a posléze sloužil evangelizací. Od roku 1984 působil jako prozatímní pastor ve sboru *Palm View Assemblies of God*, v Kalifornii. Tam za ním přišli členové cestovního týmu kolem skupiny *Stryper*, a povídali mu o mladých lidech, kteří se účastnili turné s touto čerstvě vzniklou skupinou. Mladí lidé, z nichž se většina dostala ke Kristu skrze skupinu, měli problém začlenit se do lokálních sborů, které byly

podrážděny tím, že s takovou kapelou jezdí na turné. A cestovní tým si s nimi nevěděl rady. *Pastor Bob* pozval mladé i kapelu samotnou do svého sboru, a rozhodl se vytvořit pro ně speciální bohoslužebná setkání. „Řekl jsem, pojďme otevřít sbor v neděli odpoledne. Pojďme jim poskytnout místo, kde se mohou potloukat. Pojďme jim odpovídat na otázky. Pojďme na to od začátku.“⁸⁹

Tato setkávání dostala rychle profil sborového společenství, a *Pastor Bob* se naplno ujal vedení nově vzniklého křesťanského hnutí *The Sanctuary*. Sám přitom metalovou hudbu nějak výrazně neoblíboval, byl spíše fanouškem big bandů, ale cítil, že je v danou chvíli potřebné něco pro takové mladé křesťany udělat. Prvními akcemi, které *Beeman* pořádal, byly kurzy o elementárních podstatách křesťanské víry, protože zjišťoval, že mladí lidé mají obrovskou ochotu a touhu následovat Ježíše, ale krizově postrádají základní biblické vzdělání. Následovaly tzv. *Boot campy*, studijní tábory pro čerstvé křesťany, *RAD* (Radical Active Discipleship) a mnohé další.

Důležitou roli v misijní činnosti komunity hrála také telefonní komunikace. 24 hodin denně přístupná linka, se pro mnoho členů stala prvním způsobem, kterým se dozvěděli o *Sanctuary*. Mladí křesťané absolvovali různá dobrovolná školení, která je měla připravit na zodpovídání dotazů a telefonní poradenství. *Beeman* dále pořádal speciální programy pro rodiny, které zvolily domácí formu vzdělávání, a chtěly se dozvědět něco o křesťanství. A mezitím také dvanácti krokový kurz k „napravení“ homosexuálů.

Přístup k homosexualitě jako k něčemu hříšnému, co není zamýšleno Bohem, je rovněž typickým znakem evangelikálního prostředí, ve kterém se tato komunita bezesporu vytvořila.

K dobré tradici evangelikálního křesťanství patří aktivismus různého druhu. Komunita *Sanctuary* pořádá akci *The Bridge Bunch*.⁹⁰ Jde o službu bezdomovcům pod mostem na Jeffersonově ulici v Nashvillu, Tennessee.

---

⁸⁹ RABEY, Steve. *Big-band fan turns missionary to metal heads*, in: *Christianity Today*, volume 36 (1992), 10

⁹⁰ Stránka *The Bridge Bunch* na oficiálních stránkách komunity *The Sanctuary* [online]: <http://sanctuaryinternational.com/thebridgebunch/> (23. 5. 2016)

„Jsme velmi volně organizovanou skupinou lidí, kteří se cítí povinováni vůči našim přátelům bez domova pod mostem na Jeffersonově ulici poblíž Nashvillu v Tennessee. Naším cílem je poskytovat jídlo, oblečení, a každodenní pomoc pod mostem. Nejsme doslovně organizace, nebo církve. Jsme pouze skupinou lidí, kteří spolupracují ke stejnému cíli. Nemáme komoru ředitelů. Nemáme ani touhu být organizováni. Jednoduše chceme pomoci těm, kteří potřebují povzbuzení... a nějaké jídlo. Přijď a přidej se k nám!“⁹¹

Na facebookových stránkách komunity jsou k nahlédnutí fotky z celé akce. Příležitostně se k této aktivitě přidávají také různé metalové osobnosti a povídají si s bezdomovci, dávají jim svá skupinová trika atp. Často se mezi nimi také objevuje sám *Pastor Bob*, někdy i se svými rodiči.

Církev *Sanctuary* je dobrým představitelem nového křesťanského hnutí, pro které je metalová hudba tmelícím nástrojem, soustřeďujícím prvkem, který pomáhá lidem sdílet se a žít ve jménu Ježíše Krista.

Ve větší míře se ovšem objevila alternativní křesťanská hnutí, pro něž je metalová hudba a kultura jen jedním z mnoha bodů zájmu. Taková hnutí rozšiřují svá zaměření obecně na lidi, kteří jsou „on the edge“, na okraji. Dobrým příkladem je již jmenovaná komunita *FHMCC*, či *Heaven's Edge* nebo britský sbor Anglikánské církve *The Order of the Black Sheep*⁹². Tyto typy alternativních křesťanských společenství vnímají metalisty jako skupinu lidí představujících jistou společenskou menšinu, u které rozhodně není jednoznačné, že bude obecně přijímaná. Podobně se taková hnutí zaměřují na motorkáře, drogově závislé, prostitutky, gangstery atp.

Kromě autonomních komunit se vyskytují rovněž metalové komunity integrované do větších církví. Ve Finsku například vznikla služba *Metal Mass Lutheran*, která kombinuje prvky luterské bohoslužby s metalovou hudbou.

---

⁹¹ Tamtéž

⁹² Domovská stránka Order of the Black Sheep [online]: <http://www.theorderoftheblacksheep.com/> (16. 5. 2016)

Takové mše se drží klasické luterské liturgie, a metal dostává prostor v hudebních fázích bohoslužby. Metalové mše lákají značně větší množství lidí než mše běžné. Podobné mše jsou ve Finsku pořádány v mnoha luterských sborech.

Komunita *The First Heavy Metal Church of Christ*, kterou založil roku 2011 pastor *Brian Smith* se svou manželkou *Rachel*, je jedním z novějších a rychle rostoucích hnutí. V letáčku, který komunita produkuje, jsou obsaženy základní texty, které mají popsat hnutí. V záležitosti účelu společenství, se *FHMCC* nějak zásadně neliší od prohlášení *Sanctuary*, či společnosti kolem *Metal-Bible*.

„Vyučujeme stejné Bibli jako tradiční církve, ale máme je vsazené do kůže a chromovaného obalu, abychom oslovili úžasnou skupinu lidí, která by NIKDY nevstoupila do tradičního kostela. Dobrý rybář používá pro každý druh ryb jiné návnady, podle toho, kterou chce chytit... chápete to?“⁹³

V další neprodejné brožurce *FHMCC*, se pastor *Brian Smith* popisuje jako rybář Ježíše Krista. Své misijní sítě rozhazuje v barech, na ulicích a místech, kam by podle něj většina křesťanů snad ani nevkročila. Snaží se oslovovat lidi, kteří by sami o sobě nikdy nevkročili do tradičního církevního prostředí, kostela, modlitebny atp. Tak jak to dělal Ježíš.

Dále popisuje událost, která se stala při metalovém koncertu *Marilyna Mansona* v Ohiu. Na koncert se dostavili také „super Křesťani“, kteří megafony hlasitě vyzívali návštěvníky, aby koncert opustili. Pořvávali, že *Marilyn Manson* půjde za svou show do pekla. *Smitha* napadlo, jak by to na jejich místě udělal on. Vytiskl by letáčky a umístil je na skla aut na parkovišti. Text letáčků by zněl:

„Buď zdrav můj rockový příteli! Doufám, že sis užíval dnešní show! Jménem *The First Heavy Metal Church of Christ*, se modlíme za bezpečnou cestu domů. Jestliže jsi toho vypil

---

⁹³ Citát z informačního letáčku *FHMCC*

příliš, prosíme tě, abys využil tento voucher na zdarma taxi službu. Tvůj život je pro nás velmi drahocenný! Pokud budeš někdy v budoucnu mít možnost, prosím stav se na naše stránky HeavyMetalChurch.com. Dostav se v pořádku domů, a pamatuj, že tě Ježíš miluje, a my také! Rock on...!“⁹⁴

V pokračování informační brožurky *Smith* karikuje, jak by asi vypadal Ježíšův víkend, když by se dnes stavil na zemi. Podle *Smitha* by jistě zašel třeba na koncert *Marilyna Mansona*. Zahrál by si šipky s lidmi v motorkářském baru, potom by navštívil hodinový hotel. Druhý den by cestou na oběd oslovil prostitutku a narkomana, jestli by nechtěli, aby je zbavil jejich problémů. Rozdal by svůj majetek bezdomovcům a zbylo by mu třeba jen triko *Judas Priest*. Přibližně takový by byl harmonogram Ježíše dnes. A pastor *Smith* se snaží organizovat si svou práci podobným směrem.

Smith své hnutí rozjel krátce poté, co se rozešel se svou domovskou církví, kde ho odsuzovali za to, že poslouchá rock atp. „Vybaven pouze levnou aparaturou a několika malými biblemi, začal pořádat víkendová setkání v zadní místnosti jeviště, na kterém hrál se svou kapelou, naproti strip clubu.“⁹⁵ Setkání se zvětšovala, a tak *Smith* přesunul shromáždění do motorkářského klubu *Jackass Flats*. Záhy tato kongregace nabyla velikosti sboru, a mohla zaplnit aulu základní školy. Během sedmi měsíců pokřtili na 300 lidí. Krátce poté se shromáždění rozšířila i do Greenville v Ohio.

V informačních textech se *FHMCC* prezentuje jako nedominační křesťanské společenství, které přivítá prakticky kohokoli. Zavazuje se k tomu, že nebude člověka soudit či trestat za jeho prohřešky, ale pokusí se s ním projít jeho životní situaci, a nabídnout pomoc. V textech je několikrát zmíněno, že tradiční církve nejsou a nemají být chápány jako špatné. Kritika se přesouvá na

---

⁹⁴ Citát z brožurky *FHMCC*, Christians that give Jesus a bad name.

⁹⁵ Článek z magazínu VICE [online databáze]: <https://www.vice.com/read/i-spent-sunday-in-the-first-heavy-metal-church-of-christ-212> (23. 5. 2016)

modelový příklad křesťana, který upřednostňuje zákonictví a moralismus. To *FHMCC* odmítá, a omlouvá se jménem křesťanstva za všechny takové lidi.

Podobné záměry se objevují takřka u všech hnutí tohoto charakteru. Všude se jedná o křesťanské hnutí, které se snaží poskytnout člověku „na okraji“ místo přijetí. Některá hnutí jsou zacílená předně na metalisty (*Sanctuary*), další na více minoritních skupin společnosti, mezi kterými jsou metalisti jako jedni z mnoha. Přitom jsou všechny komunity otevřené komukoliv, kdo shledává takovou křesťanskou službu jako sdělnou, a má o ní zájem. Americké komunity se vyznačují alternativní formou, když odmítají tradiční, konvenční, instituční metody učení. Zatímco integrované komunity, jako *Metal Mass Lutheran* ponechávají bohoslužbu v koridorech klasické luterské liturgie, doplněné o metalovou hudbu. Společným záměrem všech činitelů, je prohloubit duchovní život, a přivést k Bohu i lidi, kteří jsou díky své zálibě v metalu „na okraji.“

2. 6 Schopnost sebereflexe

Obsahem této podkapitoly bude nastínění sebereflexe zkoumaného subjektu. Jak je subjekt důsledný ve svém úsilí, jak vnímá předcházející zkušenosti atp.

2. 6. 1 Sebereflexe u hnutí Sanctuary

U mladších hnutí jako *FHMCC*, *Heaven's Edge* atp. není dostatek materiálu na posouzení schopnosti sebereflexe. Starší hnutí jako *Sanctuary*, nějaké změny v přístupu k lidem „z venku“ prošly.

V počátcích *Sanctuary*, byl *Pastor Bob Beeman* ovlivněn pentekostálním charakterem sboru, ve kterém působil (*Assemblies of God*). A přesto, že spustil na tu dobu a prostředí velmi odvážné metalové společenství, byl v jádru spíše konzervativní.

Pentekostální, nebo letniční křesťanství je charakteristické svým pohledem, kterým klasifikuje veškeré světové dění na jasně dobré a zlé. Dábel je pro letničního křesťana něčím naprosto reálným, a boj s démony bývá každodenní součástí. Některé pentekostální proudy mají tendence ve všem ne-křesťanském hned vidět satanovo působení. Lze tvrdit, že další signifikantní znaky pentekostalismu, jako důraz na mluvení jazyky, zázračné uzdravování atp. nehrály v počátcích hnutí *Sanctuary* významnou roli. *Pastor Bob* v začátcích zdůrazňoval především odmítnutí satanské hudby, a vedl mladé lidi k přezkoumání toho, co poslouchají – a to „zlé“ pak měli opustit. V hnutí *Sanctuary* se zpočátku kladl také velký důraz na potírání všech typů závislostí. Sám *Beeman* o sobě prohlašuje, že alkohol pije pouze při eucharistii. Nekouří, a v otázce sexuality se chápe jako plně odevzdaného do služby Bohu, na rodinu by ani neměl čas.

Počátky hnutí *Sanctuary* se tak odehrávaly ve větším důrazu na „obrácení“, zřeknutí se praktik dosavadního žití, více než jak je tomu dnes. Po letech různá nová náboženská hnutí procházejí obrušováním hran, které představovaly napětí ve vztahu k okolí. Dnes je v *Sanctuary* stále přítomná výzva ke zřeknutí se všech závislostí jako alkoholu a kouření, ale není tak intenzivní jako dříve.

V Youtube pořadu *Pastora Boba* se nacházejí četné odpovědi a vysvětlení současného programu *Sanctuary*. Hlavním bodem programu je přijetí nového člověka do společenství. Postupně skrze kázání, vyučování atp. je nový člen seznámen s důvody proč je dobré některé věci opustit, a jiné přijmout. Snížil se tak „donucovací“ důraz na rychlou a radikální konverzi, a částečně i díky tomuto kroku je dnes *Sanctuary* ve svých snahách úspěšnější.

Dnešní pluralitní společnost, ve které jednotlivec zkouší a zažívá velké množství útržků z různých náboženských, kulturních, uměleckých a dalších

směrů, je také více přejná k úspěchu právě takového pozvolného přístupu. Radikální změna svého životního stylu, zaměření, existenciálního uvědomění je charakteristická spíše pro nová náboženská hnutí, která mají blízko k sektářství. *Sanctuary* nenutí své členy, aby zpřetrhali vztahy s rodinou, s přáteli, a drželi se jen „komunity vyvolených.“

Ještě předtím, než vzniklo hnutí *Sanctuary*, někdy v 70. a na počátku 80. let, prezentoval *Bob Beeman* přednášku s názvem „*Rock that steals your soul.*“ Ve videu „*Satanic Forces in Music*“,⁹⁶ *Beeman* otevřeně vyznává, že kdysi patřil k těm, kteří jednoznačně odsuzovali rockovou hudbu jako nástroj ďábla, a lituje toho. Stalo se to částečně kvůli tendenci, kterou má podle *Beemana* každý člověk – pohlížet „skrz prsty“ na hudbu kterou zrovna já nemám rád, na kultury které zrovna já neznám atp. Při kontaktu s mladými křesťany, kteří se pohybovali kolem skupiny *Stryper*, se *Bob* rozhodl přehodnotit svá stanoviska, a začal s těmito lidmi spolupracovat.

Dříve se v hnutí *Sanctuary* objevovaly odmítavé, „démonizující“ názory na homosexuály a transsexuály. Nemám přístup k žádným materiálům, které by pomohly určit, kdy a jak se stala změna. Ve videu s názvem „*Can Transgendered People Be Christians?*“⁹⁷ z roku 2013, rozvíjí *Pastor Bob* myšlenku bezpodmínečné lásky, kterou mají křesťané chovat ke všem lidem. Výklad dvoj – nebo spíše trojpřikázání lásky (Mt 22,34-40) se objevuje v projevech *Pastora Boba* velmi často. Neodsuzuje transsexuály ani gaye. Drží se biblického verše z Janova evangelia (J 3,16), že „*Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezhynul, ale měl život věčný.*“⁹⁸ Důležité je ono „aby žádný, kdo v něho věří.“ *Beeman* chápe tento verš tak, že na nás

---

⁹⁶ Video na webu Youtube [online databáze]:
<https://www.youtube.com/watch?v=hNq4DsKtzok> (28. 5. 2016)

⁹⁷ Video na webu Youtube [online databáze]:
<https://www.youtube.com/watch?v=5b3MyX7Ivq0> (28. 5. 2016)

⁹⁸ ČEP

křesťanech není rozhodnout, kdo půjde do nebe a do pekla, a z toho důvodu by křesťané neměli gaye nebo transsexuály odsuzovat. Prvním důvodem je pro *Beemana* to, že takovým lidem nerozumí, má jinou mentalitu, a nerad soudí něco, o čem toho moc neví. Druhým je pak příkaz bezpodmínečné křesťanské lásky. Výše jsem zmínil, že v počátcích hnutí vedl *Beeman* dvanácti krokový kurz pro homosexuály, který je měl předělat na heterosexuály. Od té doby podobné „exkluzivistické“ tendence v *Sanctuary* vyhasly.

Tady musím podkapitolu o sebereflexi ukončit, z důvodu nedostatku materiálů.

2. 7 Spiritualita

V této podkapitole se pokusím popsat spiritualitu, kterou subjekt praktikuje.

O evangelikálním křesťanském prostředí, jehož vliv je velmi znatelný v celé křesťanské metalové subkultuře už jsem napsal výše. Z charakteristických znaků evangelikalismu se nejčastěji objevuje důraz na „obrácení“, aktivismus a v případě interpretů a jejich textů místy také teologie dispencialismu. Spirituální zaměření praktikované ve většině zkoumaných komunit vede k aktivismu, sociální angažovanosti, a smyslu pro křesťanské místo ve světě, které poskytuje člověku vědomí smyslu, účel a motivaci.

V následujících řádcích bych se chtěl zaměřit na proces a způsob, jakým je spiritualita a náboženský prožitek křesťanským metalem poskytován. Už několikrát jsem o tom v textu zmínil, a v této podkapitole se to pokusím víc přiblížit.

2. 7. 1 Transgrese a transcendence

Způsoby, kterými konkrétní forma populární hudby může sloužit jako základ pro tvorbu osobní alternativní zbožnosti, smyslově i tělesně zatím většinou úspěšně unikají odborné pozornosti. Religionista Marcus Moberg přistupuje k fenoménu křesťanské metalové hudby skrze analýzu v termínech transcendence a transgrese.

„Pojem transcendence, bývá většinou chápán jako odkaz k různým typům vztahu s „mystickou jednotou“, s posvátnem, nebo profáněji jako zkušenost s něčím „nad námi“ co není běžné z každodenního života.“⁹⁹ Tato zkušenost „odjinud“ také ovlivňuje uvědomělý cit pro ono „jiné“, než každodenní. „Náboženské cítění není jen prostě přítomno, ale je možné a zakusitelné díky určitým způsobům navození zkušenosti s transcendentem.“¹⁰⁰

Koncept transgresivního, se používá pro aktivitu, která nějakým způsobem překračuje zvyky, tradice, nepsané principy atp. „A zároveň formuje základy pro vysoce teoretické zkušenostní limity lidského chování.“¹⁰¹ Tento pojem je někdy používán právě k uchopení metalové hudby jako něčeho „za hranicí.“

2. 7. 2. Instrumentalismus

---

⁹⁹ MOBERG, Christian Metal, 68

¹⁰⁰ Tamtéž

¹⁰¹ Tamtéž

Výzkum křesťanského metalu se obecněji pohybuje v kategorii křesťanské populární hudby. Už to, že je to „křesťanská“ populární hudba, naznačuje její instrumentalizaci – je to hudba, která nějakým způsobem vědomě souvisí s křesťanským náboženstvím. Je křesťanstvím používána. Bývá to často hudba produkovaná křesťany, a pro křesťany.

Instrumentalismus je chápán jako „termín pro formu akce, která je řízena a racionálně zacílena s pevným směrem k žádoucím výsledkům.“¹⁰² Nechci vyloučit možnost ne-instrumentalizovaného zážitku transcendence, nicméně se ve většině náboženských systémů objevuje galerie možností, jak čistě dosáhnout transcendence a transgrese prostřednictvím nějakých konkrétních praktik (modlitba, Ježíšova východní modlitba, exercicie, jóga, přemítání nad koány, meditace atp).

Křesťanská populární hudba v podobě popu, bluesu, rocku atp. byla v době svého vzniku jistě transgresivním instrumentem jak se vztahovat k transcendentnu. Koncerty křesťanské hudby, se dříve většinou sestávaly z koncertů vážné duchovní hudby. Zajít na křesťanský koncert popové skupiny mohlo v některých rodinách vzbudit vášnivou roztržku a nepochopení.

Populární hudba obecně, je něčím, co západního člověka často provází každý den. Lidé poslouchají hudbu z různých důvodů, mezi nimi také proto, aby nějakým způsobem unikli tíživé realitě dne, aby se odreagovali, aby přišli na jiné myšlenky atp. Populární hudba může sloužit k povzbuzení a duševní posile. Z tohoto pohledu může křesťanská populární hudba sloužit jako každodenní nástroj prostředkující cestu k setkání s transcendentnem, s přesahem.

Zároveň tak hudba jako instrument činí transgresivní krok – překračuje nějaké to běžné, všední, a směřuje k transcendentnu. K tomu je potřeba také lidské součinnosti, a hudbu vědomě poslouchat – hudba pouze jako zvuková kulisa většinou nepůsobí jako instrument v naznačeném procesu.

---

¹⁰² MOBERG, Christian Metal, 70

Povaha populární hudby většinou obsahuje nějaké formy překročení zkušenostní logiky, což může posluchači poskytnout uvolňující účinek – třeba když se dozví, že „...*Modrá je Milka - ta naše kráva. Modrá je prej v Americe tráva. Modrá je údajně i polární liška. Senzačně modrá je moje vojenská knížka...*“¹⁰³ Sekulární populární hudba je v této optice nasměrovaná spíše obecně k transgresi, zatímco křesťanská hudba – v ideálním případě – je nasměrována skrze transgresi k transcendenci. Překročením něčeho všedního k dosažení toho božského. Podobným způsobem lze sledovat podobnost mezi charismatickým a pentekostálním křesťanstvím, a křesťanskou populární hudbou – obojí svým důrazem na tělo a marginalizaci běžných tradičních forem náboženského prožívání něco překračují.

K navození transcendentního prožitku přispívá také nejednoznačný rozdíl mezi koncertem křesťanské populární hudby a bohoslužbou. Rozdíl by šel asi daleko lépe načrtnout v tradičním církevním prostředí pravoslavné, katolické, či luterské církve atp. Nicméně se na takových koncertech často objevují modlitby, krátké promluvy, kázání atp., které jsou zcela běžné v pentekostálních, charismatických i evangelikálních církvích.

Posluchači jsou participanty celé akce, a cítí se být zapojeni. „Je zde tichý příkaz a pocit, že je člověk spirituálně angažovaný, který do zjevně estetického prožívání vpouští instrumentální logika.“¹⁰⁴ Podobně také koncert křesťanské metalové skupiny může bezesporu ulehčit zážitek transcendentní zkušenosti účastníkovi, který to „instrumentálně“ chápe jako setkání s Bohem. Instrumentální aspekt křesťanského metalu, tak jak jsem ho popsal výše, má jasně misijní zvěstovací charakter.

Spiritualita, která se objevuje ve zkoumaném fenoménu je tedy zčásti fixovaná na hudbu, její instrumentální poslouchání a na transcendentní

---

¹⁰³ Text ze skladby „*Modrá je dobrá*“ od skupiny *Žlutý pes*. [Online databáze]: <http://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/zlutý-pes/modra-je-dobra-57108> (28. 5. 2016)

¹⁰⁴ MOBERG, Christian Metal, 72

prožitek z ní. Příznivci křesťanského metalu v četných svědectvích na webu *The Metal for Jesus Page* píší, že jim právě poslech této hudby otevřel nový pohled na křesťanství.

Tímto naznačeným způsobem může křesťanský metal jako instrument překračující všednost zprostředkovat zážitek s transcendentnem, s Bohem.

Trochu jiný typ spirituality se objevuje u zmíněných metalových komunit. Tím, že je zde metal používán jako součást bohoslužeb, ne jako jejich hlavní náplň, se charakter spirituality blíží k běžným evangelikálním shromážděním, kde je centrem celého dění kázání a modlitby. Ačkoliv se opět nabízí srovnání s koncerty populární i nemetalové křesťanské hudby, které může někdy vypadat docela podobně.

„Křesťanská metalová kultura se může jako celek jevit co by formující a zároveň náboženská a populární hudba běžné dennodenní formy žití, která podporuje kulturní a náboženskou identitu křesťanského metalisty.“¹⁰⁵ Křesťané si v rámci metalové kultury vytvořili vlastní životní metalový styl, jehož centrem je život v Kristu a společenství podobně cítících bratrů a sester.

---

¹⁰⁵ MOBERG, Christian Metal, 74

3. Výsledky

3. 1. Diskuze

Křesťanský metal stále působí vášnivé diskuze jak ve sféře okolní společnosti, tak uvnitř samotného fenoménu. Intenzita „double controversy“, se od 80. let poněkud snížila, ale je stále patrná. V širším pohledu je ale křesťanský metal pořád marginálním článkem jak křesťanské, tak sekulární hudby, nemluvě o ekleziální povaze vzniklých hnutí.

Diskuze uvnitř křesťanského metalu se nejčastěji točí kolem „křesťanskosti hudby.“ Výrazným představitelem směru, který po křesťanské hudbě požaduje jasnou, co nejvíc čitelnou a explicitní křesťanskou zprávu, je *Steve Rowe*, člen kapely *Mortification*, a autor četných článků a interview o křesťanském metalu. Texty, jejichž poselství je částečně skryté (např. ukázka *Awakening, Demon Hunter...*), jsou podle *Rowea* velkou chybou, a ukazují, že se „americká křesťanská scéna zpronevěřila svému misionářskému úkolu.“¹⁰⁶ Částečně tak poukazuje na jistou možnost, že i křesťanská produkční společnost nahraje a vydá hudbu, jejíž autoři nejsou křesťané, a nesnaží se do hudby nic křesťanského vložit. I to se několikrát stalo, a např. skupina *As I Lay Dying*, dlouhá léta úspěšně parazitovala na pohostinnosti a jistotě odběru svých nahrávek u křesťanské produkční společnosti. Nicméně je tento radikální požadavkový směr v křesťanském metalu menšinový. Celý fenomén není organizován nějakou skupinou, komisí atp., která by rozhodla o tom, co ještě je, a co už není křesťanský metal – potud je míra „křesťanskosti“ ponechána na úvaze interpretů.

---

¹⁰⁶ MOBERG, Christian metal, 45

Na straně obecné křesťanské společnosti vládne spíše ostražitý, nesmělý zájem, a výrazné hlasy proti, zaznívají nejčastěji z letničních, a konzervativních katolických okruhů. Hlasy proti, jsou většinou živeny označením metalu jako takového za satanskou hudbu – je to od zlého, a přes to nejede vlak. Další typ protireakcí nepracuje s ďábelským profilem metalu, ale jednoduše mu nesejí ona bytostná metalová dravost, agresivita, transgrese – která podle mluvčích do křesťanství prostě nepatří, ale nemusí být nutně od ďábla.

Proč je právě metalová hudba tak kontroverzní, a jak to, že se kolem jiných hudebních žánrů neutváří podobné komunity?

Je to částečně dáno právě bytostnou povahou metalové hudby – pro kterou nemá každý člověk pochopení. V úvodní části jsem nastínil, že pro metal je charakteristická poněkud silná transgrese, snaží se šokovat a poukázat na problémy současnosti, často brutálními způsoby. V očích okolní společnosti se aspoň v prvních dobách rozvoje metalu jeví jeho posluchači jako buřiči, rebelové, chuligáni atp. Metal paradoxně svým odporem proti uniformitě různého typu, vytvořil vlastní konsensus ve sférách oblékání, vyjadřování, hudebního i náboženského citění atp. Typický metalista v 80. letech by nosil černou koženou bundu s několika bodci, černé triko s obrázkem metalové kapely, těsné seprané džíny a vysoké kožené boty. Měl by dlouhé vlasy, v ústech nikdy nehasnoucí cigaretu a pro církve jen slova pohrdání. Pokud by jeho rodiče silně protestovali, neváhal by na ně ukázat zvednutý prostředníček. Tato charakteristika už dnes plošně neplatí, a zůstává spíše jako relikv z bouřlivých časů.

Počáteční averze křesťanů vůči křesťanskému metalu byla po mém soudu způsobena nedostatečným dialogem. Mladé křesťany nadchl sekulární metal právě tím, že vyjadřoval nějaké napětí, které sami tušili a spíše se je snažili skrývat. Když přišel křesťanský metal, který prezentoval také jejich křesťanské hodnoty, a zároveň svižný, dravý hudební styl, chtěli ho pochopitelně přijmout.

Nepřijetí ze strany křesťanské společnosti, a pošklebování ze strany sekulárního metalu vedlo takové lidi k radikálním krokům, jako třeba odjet na turné se skupinou *Stryper*, díky které pak mohli zakotvit v komunitě *Sanctuary*.

Abych odpověděl na otázku: různé další hudební subžánry jako blues, jazz, swing atp. nejsou tak kontroverzní jako metal. Pro křesťanské fanoušky jazzu, bluesu atp. nenastala nikdy v dějinách taková situace, aby se museli radikálně osamostatnit a razit si svou cestu mimo tradiční církve. V průběhu druhé poloviny 20. století se do křesťanské populární hudby dostala snad už většina původně sekulárních žánrů, a žádný s tím neměl takový problém jako metal. Za to může částečně již zmíněná urychlená reakce, a radikální odmítnutí všeho metalového, protože – „ať si říkají cokoliv, je to ďábelská hudba, a basta.“ Ale nelze jistě opomíjet také mnohé radikální odmítnutí dialogu ze strany metalistů.

Částečně z nepochopení a příliš rychlého odsuzování, si metalová subkultura vyvinula velmi silný smysl pro komunitu a společenství. Jediný hudební žánr, u kterého lze pozorovat podobně silný smysl pro komunitu jamajské je reggae, a country, potažmo folk. V českém prostředí představoval za dob komunismu folk a country, jakýsi typ rebelie vůči komunistickému východu. Trampové opěvovali různá místa americké krajiny, zpívali o toulkách přírodou, a nechali se silně unášet tímto transgresivním akcentem, které místy vzdáleně odkazovalo k nějaké formě přírodní transcendence. Tvořili osamocené komunity v lesích, zvláště kolem řeky Sázavy, kde se scházeli na tzv. potluchy. Nicméně to, co živilo trampský komunitní element, byl spíše střet s komunismem v otázkách hodnot. Metal nebyl zpočátku po chuti snad žádnému velkému světonázoru, a dnes jsou metalové koncerty povoleny ve většině zemí, z nichž nejvíce je metal potlačován v prostředí radikálního islámu.

3. 2. Závěrečné shrnutí

Křesťanská metalová hudba může být na pozadí získaných informací prohlášena za populární křesťanskou hudbu, která bývá nejčastěji produkována s misijními účely. Jak jsme mohli sledovat výše, tak byl už samotný vstup křesťanů na tuto scénu provázen snahou zvěstovat evangelium. Nicméně tato křesťanská účast v metalovém prostoru tehdy, a často i dnes působí rozpaky na straně tradičních etablovaných církví – je zakleta tzv. „oboustrannou kontroverzí.“ Z důvodu vyhošťování mladých křesťanů, metalistů ze sborů, vznikla v Severní Americe různá křesťanská hnutí, kde se mohl takový člověk cítit přijímán. Z toho je patrná již zmíněná kontroverze, a silný transgresivní charakter celé metalové scény, který v době vzniku a částečně i dnes působí rozpaky.

V záležitosti křesťanských metalových komunit pak nastala jiná situace ve Skandinávii, kde nebyla taková hnutí potlačována, ale naopak je přijaly pod svá křídla velké tradiční církve. To bylo zčásti způsobenou oblibou, které se metal ve Skandinávii už od počátků těší.

Adoptování metalu do křesťanských služeb poskytuje misionářům přístup k lidem, kteří jsou „na okraji“, a pravděpodobně by je jiná forma misie ke křesťanské víře nepřivedla. V těchto činnostech jsou však metaloví misionáři opět poněkud osamocení, a jejich snahy většinou nebývají podporovány jinými misijními organizacemi. Díky komunitě *Sanctuary*, je možnost křesťanské služby spojené s metalem dosažitelná v Severní Americe, a v západní Evropě. Ve Skandinávii pak fungují zmíněné komunity integrované uvnitř velkých tradičních církví. Menší a autonomní komunity se pak nacházejí nejčastěji v Jižní Americe.

Jako pomocný nástroj k šíření evangelia v metalu může také sloužit speciální misijní metalová Bible, která bývá zdarma nabízena na různých

festivalech (třeba na největším evropském metalovém festivalu v Německu – Wacken). Znatelnou úspěšnost také vykazuje Youtube kanál *Boba Beemana – Pastor Bob DAILY*, a facebookové prezentace komunity *FHMCC*.

Teologicky bývá většinou profil zkoumaných subjektů evangelikálního charakteru. Nejde tedy v první řadě o jinou konfesi, věrouku atp. ta zůstává v zásadě konzervativní. Jde spíše o „povolený“ typ prožívání své spirituality za podpory metalové hudby, o specializovaný model křesťanského společenství, který není a ani se nesnaží být univerzální.

Křesťanský metal si ze sekulárního metalu ponechal výrazné transgresivní prvky. Díky křesťanské instrumentalizaci může být poté chápán jako transgresivní prostředek k transcendentnímu povznesení.

Potud se křesťanský metal jeví jako solidní nástroj pro misii, specializovanou na konkrétní zájmovou skupinu. Výzvou zůstává skutečnost „double controversy“, jež sice místy vyhasíná, ale stále se najdou v křesťanství i v sekulárním metalu hlasy, které vyjadřují jasné proti. Myslím, že by křesťanství obecně mělo přehodnotit platnost svých předsudků vůči poněkud divoké metalové kultuře, a mělo by vést dialog aspoň s křesťanskou metalovou subkulturou – třeba tak jako zmiňovaná finská luterská církev.

Seznam literatury

Tištěná literatura

BOSCH, David, Jacobus. *Dynamika kresťanskej misie: dejiny a budúcnosť misijných modelov*. Praha: Středoevropské centrum misijních studií, 2009

HOŠEK, Pavel. *A bohové se vracejí: Proměny náboženství v postmoderní době*. Jihlava: Mlýn, 2012

CHRISTE, IAN. *Ďáblův hlas: Heavy metal-Kompletní historie pro znalce*. Praha: BB/art, 2005

JOUSMÄKI, Henna. *Dialogicality and Spiritual Quest in Christian Metal Lyrics*, in: *The Journal of Religion and Popular Culture*. Department of Languages 25:2. University of Jyväskylä, Finsko, Summer 2013

JOUSMÄKI, Henna. *Christian Metal Online: The Discursive Construction of Identity and Culture*. Jyväskylä: University of Jyväskylä, Jyväskylä studies in humanities 2015

KRITZINGER, J. N. J., "Faith to Faith: Missiology as Encounterology", *Verbum et Ecclesia* 29/3/2008

METAL-BIBLE. *Holy Bible, New Living Translation, New Testament*. Illinois, USA, 2007. Články a příspěvky jsou kolektivním dílem různých autorů. Reken, Německo: Bible for the Nations, 2007

MOBERG, Marcus. *Christian Metal: history, ideology, scene*. London, New York: Bloomsbury. Bloomsbury studies in religion and popular music, 2015

OLSON, Roger, E. *Evangelikálové: Příběh evangelikální teologie*. Praha: Návrat domů, 2012

RABEY, Steve. *Big-band fan turns missionary to metal heads*, in: *Christianity Today*, volume 36, 1992

STROHER, Eric, Scott. *Unlocking the Paradox of Christian Metal Music*. Lexington, Kentucky. Dissertation: University of Kentucky, 2013

TURNER, Steve. *Touha po nebi: Rock 'n'roll a hledání spásy*. Praha: Návrat domů, 1997

Online zdroje

LEE, Harmon. Internetový magazín VICE [online databáze]:
<http://www.vice.com/read/i-spent-sunday-in-the-first-heavy-metal-church-of-christ-212>

Domovská stránka komunity *The Sanctuary International*, [online]:
<http://sanctuaryinternational.com/>

Domovská stránka komunity *The First Heavy Metal Church of Christ*, [online]: <http://www.heavymetalchurch.com/>

Důležitý web o křesťanském metalu zřízený Johannesem Jonssonem [online]:
<http://www.metalforjesus.org/>

Internetový magazín ze světa křesťanského metalu *Angelic Warlord* [online databáze]: <http://www.angelicwarlord.com/>

Článek „*V kostelích bouří kytary, heavymetalové mše lákají davy*“ in iDnes: [online] <http://kultura.zpravy.idnes.cz/v-kostelich-bouri-kytary->

[heavymetallove-mse-lakaji-davy-piz-
/hudba.aspx?c=A080916_130849_hudba_kot](http://www.heavymetallove-mse-lakaji-davy-piz-hudba.aspx?c=A080916_130849_hudba_kot)

Metal-Archives. Největší internetová metalová encyklopedie [online databáze]:
<http://www.metal-archives.com/> (31. 5. 2016)

JAN PAVEL II. *Slavorum apostoli: encyklika o svatém Cyrilu a Metoději* [online].
Řím: SÚSCM, 1988. Dostupný z: [online dokument]
http://www.moraviamagna.cz/dokumenty/d_slavor.htm

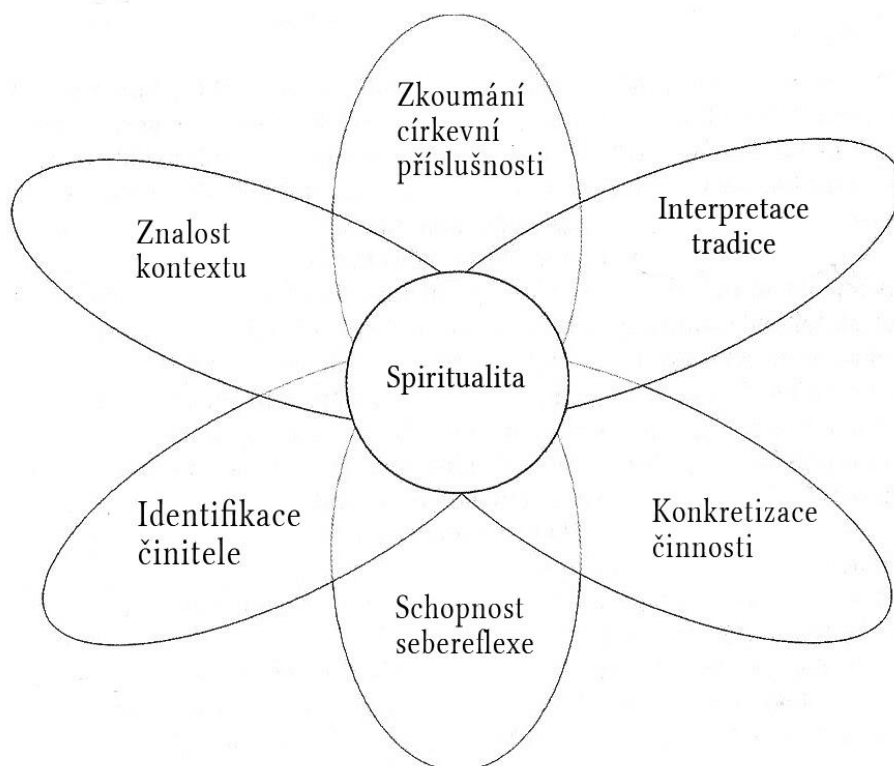
Rock News Desk, internetový magazín [online]:
[http://rocknewsdesk.com/world-news/82-year-old-woman-loves-
metalcore-christian-service/3679/](http://rocknewsdesk.com/world-news/82-year-old-woman-loves-metalcore-christian-service/3679/)

Přílohy

Příloha 1

Schéma metody *Praxis Matrix*, kterou dali dohromady teologové Kritzinger a Saayman.

Příloha 2

Stručný seznam křesťanských autonomních komunit

The Rock (Sweden)

Crash Church (Brazil)

CMI (Christian Metalheads
International)

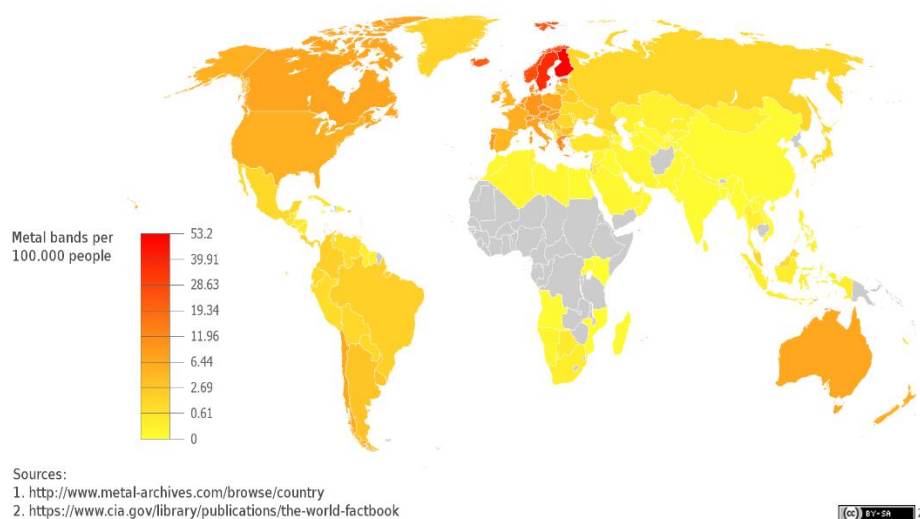
Crash Church (Peru)

Sanctuary International (Pastor Bob Beeman's Legendary Metal Ministry!)	Asociacion White Metal (Peru)
Sanctuary Denmark	Mision Subterranea (Ecuador)
Sanctuary Holland	Movimiento Militantes En Jesucristo (Argentina)
Metal Sanctuary (Sweden)	Metal Mission (El Salvador)
First Heavy Metal Church of Christ (USA)	Metal Mission (Honduras)
Teocracy Ministry (Paraguay)	Metal Mission (Guatemala)
Moviemiento La Rocka (Venezuela)	Metal Mission (Peru)
Glorious Undead Church (England)	Metal Mission (Italia)
Metal Meltdown (Cool Christian Metal Retreat in the UK!)	Metal Mission (Nicaragua)
Steel Cross Ministries (UK)	Metal Mission (Mexico)
Christian Metal Force (Brasil)	Metal Mission (Costa Rica)
WhiteMetal Rock (Chile)	Unblack (Switzerland)
Heaven's Edge (USA)	Metal Bijbel Leeuwarden (The Netherlands)
Comunidad Pantokrator (Colombia)	Order of the Black Sheep (UK)

Příloha 3

Celosvětová mapa největší koncentrace metalových skupin. Zpracováno podle dat z největší metalové encyklopedie www.metal-archives.com

Odkaz na mapu: <http://www.metalinjection.net/around-the-interwebs/which-country-has-the-most-metal-bands-per-capita>

Příloha 4

Text skladby *No second chances*, z alba *In the Kingdom* (1991) skupiny *Whitecross*.

*The rich man lived in luxury
He was always wantin' more
And Lazarus the beggar
Laid at the gate covered with sores*

*It wasn't long and the beggar died
The angels carried him to Abraham's side
When the rich man died he felt the torment of hell
He looked up, his voice rang like a bell*

*Give me one more chance to do things right
Just one more chance, I'll follow the light
But there's no second chances, the Host of Heaven cried
No second chances, you listened to lies*

*The rich man, oh, he couldn't go back
To warn his brothers of his fate
Now we've been given the charge
It's up to us, now don't hesitate*

*Are you livin' in the comfort zone
Storin' up treasures that soon'll be gone
Or tellin' your brother that Jesus died*

Příloha 5

Emailová komunikace mezi mnou, a pastorem komunity FHMCC, Brianem Smithem, ze dne 20. 4. 2016.

Hey Filip! Thanks for writing my friend!

The Heavy Metal in our name has a two part meaning... First and foremost it means "Armor of God" and secondly it would favor Metal Music...

Ephesians 6:10-20 is our official scripture for our name but yes this church has a Heavy Metal Music theme... We play the heavy stuff on our Facebook page. You will get anything from Demon Hunter to Impending Doom but at our actual church services you will get everything from Blues to Hard Rock...